

Stockholms
stad

Tillämpningsanvisningar 2025

Avgiftssystem för stöd och service
till personer med
funktionsnedsättning under 65 år

start.stockholm

Tillämpningsanvisningar 2025

Avgiftssystem för stöd och service till personer med funktionsnedsättning
under 65 år

Dnr: SOF 2024/734

Utgivare: Socialförvaltningen

Kontaktperson: Emelie Lif

Till stadsdelsnämndernas avdelningar för funktionsnedsättning och socialpsykiatri

Avgifter för hemtjänst, dagverksamhet och bostad med särskild service regleras från och med den 1 juli 2002 i 8 kap socialtjänstlagen (SoL). Avgifterna baseras på prisbasbeloppet som årligen fastställs av regeringen. Regelsystemet förutsätter att kommunen justerar minimibeloppet i samband med den årliga förändringen av prisbasbeloppets storlek. För år 2025 uppgår prisbasbeloppet till 58 800 kronor.

Stockholms stads avgiftssystem för insatser enligt SoL till personer med funktionsnedsättning under 65 år har beslutats av kommunfullmäktige den 13 maj 2002 (dnr 726/2002) och den 29 november 2010 (dnr 113-2157/2010). Avgiftssystemet inkluderar även avgifter för kost och boende i anslutning till vissa insatser enligt SoL och LSS. I 18-21 §§ LSS regleras en kommuns möjlighet att ta ut vissa avgifter i anslutning till insatser som ges enligt lagen.

Dessa tillämpningsanvisningar gäller för stadens avgiftssystem för personer med funktionsnedsättning under 65 år och innehåller de regler och tillämpningar som ska gälla för all avgiftshandläggning inom verksamhetsområdet funktionsnedsättning och socialpsykiatri under 2025.

Den 1 juli 2016 infördes en ändring i 8 kap 5 § SoL som innebär en höjning av takbeloppen i högkostnadsskyddet. I Stockholms stad har kommunfullmäktige dock beslutat att inte höja maxavgiften gällande bostad i särskilt boende som inte omfattas av hyreslagen, varför stadens takbelopp fortfarande utgår från den procentsats av prisbasbeloppet som fanns i 8 kap 5 § SoL innan ändringen trädde i kraft.

8 januari 2025

Veronica Carstorp Wolgast

Socialdirektör, Socialförvaltningen

Innehåll

Till stadsdelsnämndernas avdelningar för funktionsnedsättning och socialpsykiatri	3
Allmänt	6
Avgiftsbeslut	6
Beslut om avgift i samband med LSS-insatser	7
Beslutsunderlag	7
Avgiftsunderlag	8
Beräkning av inkomst	8
Förbehållsbelopp	13
Minimibelopp	13
Lagstadgade minimibelopp i socialtjänstlagen	14
Stadens minimibelopp	14
Individuellt tillägg	15
Individuellt avdrag	22
Beräkning av boendekostnad	23
Avgiftsutrymme	25
Inget eller negativt avgiftsutrymme	26
Avgifter	26
Maxavgift	26
Boendeavgift	26
Avgiftsgrupper och belopp i Stockholms stad	27
Timavgift	27
Avgiftsgrupp, timavgift och andra övergripande regler	28
Merkostnadsersättning (ME)	28
Avgift för hushållsgemensamma insatser för makar och sambor	28
Personer som omfattas av LSS kan undantas avgift	29
Insatser	30
Trygghetslarm i hemmet	30
Grundavgift i servicehus	30
Distribution av matlåda	30
Dagverksamhet	30
Korttidsvård/korttidsboende	30
Bostad med särskild service enligt SoL	31
Avgifter för personer med funktionsnedsättning som bor på HVB	31
Avgiftsfria insatser	32
Andra kostnader som tillkommer i anslutning till insatser enligt SoL	32
Regler för olika former av reducering av avgift	33
Reducering av avgift för hemtjänst	34
Reducering av avgift för dagverksamhet	34

<i>Reducering av avgift för insats respektive kost vid bostad med särskild service och korttidsvård.....</i>	<i>34</i>
<i>Reducering av avgift vid kombinationer av flera insatser under månaden</i>	<i>36</i>
<i>Regler om utökat förbehållsbelopp och reducerad hyra under en begränsad tid på grund av flera boendekostnader.....</i>	<i>36</i>
<i>Utökat förbehållsbelopp.....</i>	<i>37</i>
<i>Reducerad hyra</i>	<i>37</i>
<i>Beslut om ändring av avgift.....</i>	<i>39</i>
<i>Regler om återbetalning och krav med anledning av felaktig avgift.....</i>	<i>39</i>
<i>Skyldighet att lämna nödvändiga uppgifter</i>	<i>40</i>
<i>Avgifter i samband med insatser enligt LSS.....</i>	<i>41</i>
<i>Avgift för kost vid korttidsvistelse</i>	<i>42</i>
<i>Debitering av kostavgift för korttidsvistelse i korttidsfamilj</i>	<i>42</i>
<i>Familjehem eller bostad med särskild service för barn och unga</i>	<i>42</i>
<i>Måltider i daglig verksamhet.....</i>	<i>46</i>
<i>Förkortningar</i>	<i>46</i>
<i>Bilagor.....</i>	<i>46</i>
<i>Avgiftsbestämmelser i 8 kap. socialtjänstlagen (SoL).....</i>	<i>47</i>
<i>Avgiftsberäkning för makar och sambor.....</i>	<i>50</i>
<i>Makar och sambor där den ena är 65 år eller äldre och den andra under 65 år.....</i>	<i>55</i>
<i>Övrigt om avgiftsberäkning för makar</i>	<i>56</i>
<i>Övrigt om avgiftsberäkning för sambor</i>	<i>57</i>
<i>Övrigt om avgiftsberäkning för andra vuxna som delar hushåll</i>	<i>57</i>
<i>2025 års belopp för hemvårdsbidrag.....</i>	<i>58</i>
<i>Sammanställning av aktuella belopp år 2025 för avgifter till personer under 65 år</i>	<i>59</i>

Allmänt

Dessa tillämpningsanvisningar behandlar avgifter för insatser enligt SoL till personer med funktionsnedsättning under 65 år. Avgifterna regleras i 8 kap SoL.

Av lagen framgår att:

- avgifterna ska vara skäliga,
- avgifterna får inte överstiga kommunens självkostnader,
- avgifterna får differentieras med hänsyn till den enskildes ekonomiska förhållanden,
- den enskilde ska förbehållas tillräckliga medel för sina normala levnadskostnader (förbehållsbelopp).

Med prisbasbelopp avses här prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken (SFB).

Tillämpningsanvisningarna behandlar även avgifter som tas ut för kostnader i anslutning till att insatser ges enligt LSS. Avgifter för insatser enligt lagen är avgiftsfria, med undantag för avgifter för personlig assistans som får tas ut inom ramen för assistansersättning enligt 51 kap SFB. En kommuns möjlighet att ta ut avgifter regleras i 18-21 §§ LSS.

Avgiftsbeslut

Ett avgiftsbeslut enligt SoL baseras på en individuell ekonomisk utredning med syfte att fastställa den enskildes avgiftsunderlag, faktiska boendekostnad, minimibelopp, med hänsyn tagen till eventuella individuella tillägg och/eller avdrag, samt förbehållsbelopp.

Ett avgiftsbeslut enligt 8 kap SoL är ett myndighetsbeslut och är av samma vikt som andra myndighetsbeslut, exempelvis bistånd enligt 4 kap 1 § SoL. Beslut om avgift ska fattas i samtliga ärenden som rör insatser enligt SoL och som är avgiftsbelagda enligt stadens avgiftssystem. Den enskilde ska alltid få ett beslut om sin individuella avgift. Om insatserna, eller andra faktorer som påverkar avgiftens storlek, förändras ska nytt avgiftsbeslut fattas.

I de fall förändringarna är så marginella att det nya avgiftsbeslutet inte påverkar den enskildes avgift behöver det nya avgiftsbeslutet inte alltid skickas till den enskilde. Det gäller om inkomster och boendekostnad är oförändrade och de förändrade insatserna inte medför någon ändrad avgiftsgrupp.

Observera att beslut om avgift och avgiftsgrupp inte ska anges i formuläret ”Beslut enligt SoL”.

I stadens verksamhetssystem, Paraplysystemet, krävs ett individuellt avgiftsbeslut innan avgift kan faktureras den enskilde. Samtliga beställningar till utförare ska också vara aktuella. Beslut om avgift fattas enligt 8 kap 2-9 §§ SoL i enlighet med dessa tillämpningsanvisningar.

Den enskilde kan överklaga beslut om avgift, beräkning av avgiftsunderlag, bostadskostnad eller minimibelopp till förvaltningsrätten (16 kap 3 § SoL).

Beslut om avgift i samband med LSS-insatser

Den enskilde ska få ett beslut om avgift för kost och boende som staden debiterar i enlighet med kommunfullmäktiges beslut och med stöd av 19 § LSS, och som anges i dessa tillämpningsanvisningar. Beslut om avgift, beräkning av avgiftsunderlag, bostadskostnad eller minimibelopp kan endast laglighetsprövas (13 kap. kommunallagen). Detsamma gäller kommunens taxebeslut.

I stadens verksamhetssystem, Paraplysystemet, krävs ett individuellt avgiftsbeslut enligt 19 § LSS innan avgift för kost eller boende kan faktureras den enskilde.

Beslutsunderlag

Handläggare som fattar beslut om avgift har ett ansvar för att ha tillräckliga underlag innan sådant beslut fattas. Uppgifter om aktuella inkomster och bostadskostnader inhämtas i samband med ansökan. Uppgifterna uppdateras i januari varje år för samtliga personer som har avgiftsbelagda insatser enligt SoL.

Innan avgiftsbeslut fattas ska den enskilde ges möjlighet att lämna de uppgifter om inkomster och bostadskostnader som staden efterfrågar. Uppgifterna lämnas på en individuell svarsblankett för inkomstförfrågan som hämtas i Paraplysystemet. Svarsblanketten förtrycks med de inkomstuppgifter som handläggaren hämtar via funktionen FK Online. Efter att inkomstförfrågan (svarsblanketten) har skickats till den enskilde bör handläggaren invänta den enskildes svar i minst 10 dagar innan avgiftsbeslut fattas. Om svar inte inkommer bör handläggaren påminna den enskilde och muntligt efterfråga boendekostnad om den inte är känd sedan tidigare. Därefter kan handläggaren, i avvaktan på svarsblanketten, fatta avgiftsbeslut utifrån de uppgifter som finns tillgängliga via FK Online i Paraplysystemet.

Vid första ansökningstillfället, eller då en person med pågående insatser fyller 65 år, ska inkomstförfrågan även kompletteras med kopia av senaste deklaration eller slutskattebesked (det dokument som utfärdats senast). Detta för att klargöra om den enskilde har tjänstepension.

Beslut om maxavgift i aktuell avgiftsgrupp ska som huvudregel endast fattas i de fall den enskilde i den inkomna svarsblanketten aktivt valt att inte delta i en ekonomisk utredning.

Vid varje årsskifte revideras samtliga avgiftsbeslut för pågående avgiftsbelagda insatser per den 31 december föregående år. Nya avgiftsbeslut fattas efter att Paraplysystemet har uppdaterats med hänsyn till nytt prisbasbelopp och nya inkomstuppgifter från Försäkringskassan och Skatteverket.

Uppgifter från Skatteverkets register om inkomst av kapital hämtas endast vid varje årsskifte. För avgiftsbeslut senare under året får den enskilde själv lämna uppgift om inkomst av kapital genom kopia av slutskattebesked, kontrolluppgifter eller senaste deklaration.

För personer som har pågående insatser när de fyller 65 år fattas nya avgiftsbeslut månaden efter 65-årsdagen, utifrån uppdaterade inkomstuppgifter via FK Online. Det nya avgiftsbeslutet kommer då att beräknas utifrån de minimibelopp som gäller för personer 65 år och äldre, förutsatt att insats- och avgiftsbeslut registreras i Paraplysystemets ÄO-modul.

Avgiftsunderlag

Beräkning av inkomst

Med avgiftsunderlag avses den inkomst den enskilde kan antas komma att få under de närmaste tolv månaderna, fördelad med lika belopp per månad. Inkomsten ska enligt 8 kap 4 § SoL beräknas med tillämpning av 102 kap 29 § 1, 2, 4 och 5 socialförsäkringsbalken (SFB).

Som inkomster räknas inkomster av tjänst, näringsverksamhet och kapital, dvs. skattepliktiga inkomster. Inkomsten beräknas *före* skatt.

Även vissa skattefria inkomster räknas som inkomst och ska tas med i avgiftsunderlaget.

Inkomst av tjänst

Som inkomst av tjänst räknas

- lön och naturaförmåner (kostförmån, bilförmån, bostadsförmån) i anställning
- utbetalningar från privata pensionsförsäkringar
- sjukersättning och aktivitetsersättning
- sjukpenning, rehabiliteringspenning och sjuklön
- föräldrapenning
- vårdnadsbidrag från kommunen
- arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd
- skattepliktig del av omvårdnadsbidrag eller vårdbidrag
- ersättningar från avtalsgruppsjukförsäkringar (AGS)
- livränta och liknande periodiska inkomster (arbetsskadelivränta och skattepliktig del av yrkesskadelivränta)
- pension (garantipension, tilläggspension, premiepension, efterlevandepension, tjänstepension, ersättning från privata pensionsförsäkringar m.fl.)
- periodiskt understöd från före detta make eller maka

Dagersättningar får läggas in manuellt

Dagersättningar såsom sjukpenning, aktivitetsstöd m.fl. går inte att automatiskt hämta från FK Online, utan får registreras manuellt i Paraplysystemets Kundinformation.

Inkomst av näringsverksamhet

Som inkomst av näringsverksamhet räknas inkomst från enskild firma, bolag eller handelsbolag.

Skatteavdrag på inkomster

Samtliga avgiftsgrundande inkomster läggs samman och skatt dras enligt skattetabell 32 (inklusive kyrkoavgift) för Stockholms stad¹. Det finns sex olika kolumner i skattetabellen. Vilken skattekolumn i skattetabell 32 som är aktuell för en enskild inkomst och person avgörs dels av om inkomsten är pensionsgrundande, dels av om den ger rätt till jobbskatteavdrag, samt i vissa fall utifrån den enskildes födelseår.

¹ På inkomst som är huvudinkomst görs skatteavdrag enligt tabell av aktuell utbetalare eller enligt beslut från Skatteverket. På ersättningar som inte är huvudinkomst görs skatteavdrag med 30 procent av aktuell utbetalare.

Kolumn 1

Avser löner, arvoden och liknande ersättningar till den som vid årets ingång inte fyllt 66 år om inkomsten ger rätt till jobbskatteavdrag. Tabellen ska tillämpas oavsett om allmän pensionsavgift ska betalas eller inte.

Kolumn 2

Avser pensioner och andra ersättningar till den som vid årets ingång fyllt 66 år, förutsatt att ersättningen inte utgör underlag för allmän pensionsavgift och inte ger rätt till jobbskatteavdrag.

Kolumn 3

Avser löner, arvoden och liknande ersättningar till den som vid årets ingång fyllt 66 år, om inkomsten ger rätt till förhöjt jobbskatteavdrag. Tabellen ska tillämpas oavsett om allmän pensionsavgift ska betalas eller inte. Kolumnen tillämpas även på personer som är födda 1937 och tidigare och som har förvärvsinkomst.

Kolumn 4

Avser sjuk- och aktivitetsersättning som betalats ut till den som vid årets ingång inte fyllt 66 år. Allmän pensionsavgift ska inte betalas. Inkomsten ger inte rätt till förhöjt grundavdrag eller jobbskatteavdrag. Inkomsten ger rätt till skattereduktion för sjuk- och aktivitetsersättning.

Kolumn 5

Avser andra pensionsgrundande ersättningar än löner med mera, exempelvis ersättning från arbetslöshetskassa och egen arbetsskadelivränta, till den som är född 1938 eller senare, förutsatt att ersättningen utgör grund för allmän pensionsavgift men inte ger rätt till jobbskatteavdrag.

Kolumn 6

Avser pensioner och andra ersättningar till den som vid årets ingång inte fyllt 66 år, förutsatt att ersättningen inte utgör underlag för allmän pensionsavgift och inte ger rätt till jobbskatteavdrag.

Skatteavdrag för aktivitetsstöd

För aktivitetsstöd används en särskild skattetabell som tas fram av Skatteverket och skickas direkt till Försäkringskassan. Orsaken är att aktivitetsstöd betalas ut för högst fem dagar per vecka. Skattetabellen finns inte på Skatteverkets webbplats.

Om aktivitetsstöd registreras som en skattepliktig inkomst i Paraplysystemet när avgiftsunderlaget beräknas blir skatteavdraget för stort. En lösning är att registrera aktivitetsstödet efter Försäkringskassans skatteavdrag (nettoinkomsten) som en skattefri inkomst i Kundinformation.

Inkomst av kapital

Som inkomst av kapital räknas alla typer av skattepliktiga ränteinkomster, utdelningar och kapitalvinster vid försäljning av tillgångar. Det framgår av den enskildes deklaration vad som är kapitalinkomster.

Observera att så kallade schablonintäkter inte utgör kapitalinkomster i vanlig mening då den enskilde i dessa fall beskattas för själva värdet av fondandelar eller investeringssparkonto utan att denne sålt sådana andelar eller underlag. Mer information om schablonintäkter och uppskjuten skatt finns på Skatteverkets hemsida.

De kapitalinkomster som ska ligga till grund för avgiftsutredningen ska baseras på den faktiska inkomsten per den 31 december föregående år, det vill säga 2024. Stockholms stad kan dock endast hämta uppgifter om inkomst av kapital från Skatteverket som avser 2023 års inkomster enligt den senaste deklarationen. Finns uppgift om inkomst av kapital per den 31 december 2024 är det den uppgiften som ska ligga till grund för avgiften. Från summan dras 30 procent skatt och nettosumman fördelas med lika belopp per månad (*detta görs automatiskt i Paraplysystemet*).

Ett eventuellt underskott av kapital minskar inte avgiftsunderlagets storlek, utan innebär endast att kapitalinkomst saknas.

Förmögenhet påverkar *inte* avgiftsunderlagets storlek.

Skattefria ersättningar som medräknas

Vissa skattefria ersättningar räknas också som inkomst och tas med i avgiftsunderlaget. Det gäller

- pensioner, livräntor och arbetsinkomster från länder utanför EU som undantas från skatteplikt i Sverige

- rekryteringsbidrag, etableringsersättning
- studiemedel i form av studiebidrag (ej lånedel), utom den del som avser tilläggsbidrag för barn
- den del av skattefria stipendier som överstiger 3 000 kronor per månad
- ersättning från avtalsgruppsjukförsäkringar (AGS) för sjukfall som inträffat före 1991

Även bostadsbidrag enligt 96–98 kap SFB, särskilt bostadstillägg enligt 102 kap 26 § SFB och boendetillägg enligt 103 c kap. 4 § SFB samt kommunalt bostadsbidrag (KBF) ska räknas som inkomst i avgiftsunderlaget. I de fall den enskilde har ansökt men ännu inte fått beslut om bostadsbidrag, bostadstillägg, boendetillägg eller KBF kan detta inte medräknas i avgiftsunderlaget. Om den enskilde senare beviljas en bostadsförmån av Försäkringskassan eller KBF retroaktivt, kan detta räknas med som inkomst från det datum beslutet gäller.

Information om bostadstillägg finns på Pensionsmyndighetens hemsida. Information om bostadsbidrag och boendetillägg finns på Försäkringskassans hemsida. Tillämpningsanvisningar för KBF finns på stadens intranät, plattform socialtjänst under verksamhetsområdet Funktionsnedsättning.

Skattefria ersättningar som inte medräknas

Skattefria ersättningar som *inte* ska räknas med i avgiftsunderlaget är

- barnbidrag
- försörjningsstöd
- introduktionsersättning för flyktingar
- merkostnads- eller handikappersättning
- assistansersättning vårdbidrag (skattefri del) som utgör ersättning för merutgifter
- underhållsstöd och underhållsbidrag
- ersättning som betalas ut från kapitalförsäkringar

Beräkning av sammanlevande makars och sambors inkomster

Som huvudregel räknas makars² inkomster samman och fördelas med hälften på var och en. Andra sammanboendes inkomster

² Med makar avses, genomgående i hela dokumentet, även registrerade partners.

räknas var för sig. Makar som inte sammanlever räknas som ensamstående när den avgiftsgrundande inkomsten beräknas. Mer information om avgiftsberäkning för makar och sambor finns i bilaga 2.

Beräkning av inkomst vid utmätning och skuldsanering

Vid utmätning eller skuldsanering ser Kronofogdemyndigheten till att den enskilde förbehålls utrymme att kunna betala sin avgift för hemtjänst eller andra insatser till kommunen. Den enskildes beräknade inkomst *före* utmätning av lön eller skuldsanering hos Kronofogdemyndigheten ska följaktligen ligga till grund för avgiftsberäkningen.

Om oklarheter uppstår bör handläggaren bistå den enskilde i kontakten med Kronofogdemyndigheten.

Förbehållsbelopp

Med förbehållsbelopp avses det belopp som den enskilde ska förbehållas av sina egna medel innan individuell avgift fastställs för hemtjänst, dagverksamhet och bostad i särskild boendeform enligt SoL. Den enskildes förbehållsbelopp uppgår till summan av den enskildes minimibelopp och dennes boendekostnad (8 kap. 7 § SoL).

Minimibelopp

Minimibeloppets nivå bestäms utifrån prisbasbeloppet som årligen fastställs av regeringen (enligt socialförsäkringsbalken). År 2025 uppgår prisbasbeloppet till 58 800 kronor.

Minimibeloppet ska täcka normalkostnader för:

- livsmedel, alla måltider
- kläder, skor, fritid och hygien
- förbrukningsvaror
- dagstidning, telefon
- möbler och husgeråd
- hemförsäkring
- hushållsel
- resor
- tandvård
- öppen hälso- och sjukvård
- läkemedel

Kostnaderna för dessa poster utgår ursprungligen från Konsumentverkets beräkningar av skäliga levnadskostnader³.

Lagstadgade minimibelopp i socialtjänstlagen

Minimibeloppet ska enligt 8 kap 7 § SoL utgöra lägst en tolftedel av

- 1,4789 gånger prisbasbeloppet för ensamstående eller
- 1,2066 gånger prisbasbeloppet för var och en av sammanlevande makar och sambor

Stadens minimibelopp

Vid beräkning av avgifter för personer som är 65 år och äldre tillämpar staden de lagstadgade lägsta minimibeloppen i socialtjänstlagen. För personer yngre än 65 år är minimibeloppet 10 procent högre:

Personer 65 år och äldre	En tolftedel av andel av prisbasbelopp	Minimibelopp
Ensamstående	147,89 %	7 247 kr
Var och en av sammanlevande makar och sambor	120,66 %	5 912 kr
Personer under 65 år		Minimibelopp ⁴
Ensamstående		7 971 kr
Var och en av sammanlevande makar och sambor		6 504 kr

Makar som *inte* längre sammanlever räknas som ensamstående och har samma minimibelopp som ensamstående. Mer detaljerad information om hur makars och sambors avgifter bestäms vid olika situationer återfinns i bilaga 2.

³ Bakgrunden till skrivningen om konsumentverkets beräkningar är att det i propositionen inför avgiftsbestämmelserna i SoL (Prop. 2000/01:149) angavs att minimibeloppet huvudsakligen hade beräknats med ledning av uppgifter från konsumentverkets hushållsbudget avseende hushållskostnader för ensamboende och sammanboende personer 61 år och äldre. Därefter har konsumentverket, genom åren, ändrat tillvägagångssätt för sina beräkningar vid ett flertal tillfällen.

⁴ Personer under 65 år förbehålls ett minimibelopp som överstiger minimibeloppet för personer 65 år och äldre med 10 procent.

För en person som har pågående insatser när denne fyller 65 år, ska nytt avgiftsbeslut fattas månaden efter att personen fyllt 65 år, utifrån uppdaterade inkomstuppgifter via Försäkringskassans FK Online. Det nya avgiftsbeslutet kommer då att beräknas utifrån de minimibelopp som gäller för personer 65 år och äldre. Detta förutsätter dock att insats- och avgiftsbeslut registreras i Paraplysystemets ÅO-modul.

Observera att inkomster i form av dagersättningar från Försäkringskassan måste hämtas manuellt från FK Online.

Individuellt tillägg

Det kan finnas särskilda omständigheter när den enskilde har fördyrade levnadskostnader inom ramen för de poster som det lagstadgade minimibeloppet ska täcka. Det kan också förekomma att den enskilde därutöver, av olika skäl, har andra levnadskostnader än dessa (8 kap. 8 § SoL).

I båda dessa fall ska nivån på minimibeloppet höjas i skälig omfattning under förutsättning att:

- Kostnaden är av den karaktären att de bör tillgodoses inom ramen för minimibeloppet.
- Kostnaden har en varaktig karaktär.
- Kostnaden avser ett inte oväsentligt belopp.

Med ett ”inte oväsentligt belopp” avses i stadens avgiftssystem en kostnad på minst 200 kronor per månad för varje enskild post.

Det kan exempelvis gälla:

- Fördyrad kost på grund av att mat erhålls på dagverksamhet
- Fördyrad kost på grund av att mat erhålls via hemtjänst i form av matlådor
- Fördyrad kost på grund av att mat erhålls i särskilt boende eller vid vistelse på korttidsvård
- Familje- och arbetssituation, t.ex. underhållskostnader för minderårigt barn, arbetsresor, andra kostnader för en familj
- Kostnader till följd av funktionsnedsättning, bl.a. för rehabilitering och habilitering inklusive resor (om detta inte täcks av handikapp- eller merkostnadsersättning)
- Personliga hjälpmedel som inte ingår i regionens högkostnadsskydd
- Fritidsaktiviteter
- Kostnader för god man eller förvaltare
- Annat

För merkostnader som den enskilde redan får merkostnads- (ME) eller handikappersättning (HE) för, eller som redan kompenseras genom högkostnadsskydd eller andra subventioner, till exempel färdtjänst, läkemedel eller specialkost, medges inte något individuellt tillägg till minimibeloppet.

Individuellt tillägg för kost i ordinärt boende

Den beräknade kostnaden för mat i minimibeloppet har Konsumentverkets beräknade livsmedelskostnad för personer 61 år som utgångspunkt. Yngre personer har generellt sett högre livsmedelskostnader än personer 61 år och ska därför ges ett individuellt tillägg för livsmedel i de fall de själva står för sina matinköp och lagar sin mat, dvs. inte bor i bostad med särskild service och betalar avgift för kost. Det individuella tillägget motsvarar mellanskillnaden mellan Konsumentverkets beräknade livsmedelskostnad för personer 61 år och den genomsnittliga livsmedelskostnaden för kvinnor och män i Konsumentverkets lägre åldersgrupper.

Individuellt tillägg för kost i ordinärt boende

Åldersgrupper	Individuellt tillägg för kost 2025
18-30 år	610 kr
31-60 år	380 kr

I Paraplysystemet ges automatiskt ett individuellt tillägg utifrån ålder när avgift för hemtjänst beräknas.

Individuellt tillägg för kostnader för barn

För personer med funktionsnedsättning som har barn ska hänsyn tas till familjens sammanlagda nettokostnader, inkluderat kostnader för barnomsorg, barnens skola, fritidsaktiviteter mm. Lagen och dess förarbeten anger att jämkning och prövning av avgiftsminskning ska ske flexibelt och utifrån den enskildes individuella situation. Prövningen ska ta hänsyn till den enskildes hela livssituation.

I staden ges automatiskt ett individuellt tillägg till minimibeloppet i Paraplysystemet för den som har försörjnings- och underhållsansvar för minderåriga barn när avgiften beräknas. Det individuella tillägget är baserat på Konsumentverkets beräknade livsmedelskostnader och övriga omkostnader för barn i olika åldersgrupper, se Konsumentverkets broschyr ”Koll på pengarna” på Konsumentverkets webbplats.

Individuellt tillägg livsmedel och övriga kostnader för barn

Om den enskilde har försörjnings- och underhållsansvar för barn ska den enskilde förbehållas utrymme för livsmedelskostnaden och andra normalkostnader för barnet, enligt Konsumentverkets beräkningar. Det individuella tillägget för kostnader för barns livsmedel och övriga omkostnader för barn upp till och med 17 år läggs till automatiskt vid avgiftsberäkningen i Paraplysystemet. Följande belopp utgör underlag för beräkning av individuellt tillägg för livsmedelskostnader för barn 2025 och läggs till automatiskt vid avgiftsberäkningen i Paraplysystemet:

Barnets ålder	Individuellt tillägg för hemmavarande barns kost, halvt belopp kr/mån Huvudregel	Individuellt tillägg för hemmavarande barns kost, helt belopp kr/mån Undantag
6-11 mån	525	1 050
1 år	605	1 210
2-5 år	805	1 610
6-9 år	1 195	2 390
10-13 år	1 500	3 000
14-17 år	1 805	3 610

Följande belopp utgör underlag för beräkning av individuellt tillägg för övriga omkostnader för barn exklusive livsmedel 2025 och läggs till automatiskt vid avgiftsberäkningen i Paraplysystemet:

Barnets ålder	Individuellt tillägg för övriga omkostnader för barn, halvt belopp kr/mån Huvudregel	Individuellt tillägg för övriga omkostnader för barn, helt belopp kr/mån Undantag
0 år	1 435	2 870
1-3 år	1 335	2 670
4-6 år	980	1 960
7-10 år	1 010	2 020
11-14 år	1 015	2 030
15-17 år	1165	2 330

Det är som huvudregel endast *hälften* av den beräknade kostnaden för livsmedel och andra individuella kostnader för barnet som medger individuellt tillägg eftersom kostnaden normalt delas mellan två föräldrar.

Endast i undantagsfall, om den enskilde är ensam vårdnadshavare och av något skäl inte får underhållsbidrag eller underhållsstöd, medräknas hela beloppet för livsmedel respektive övriga individuella kostnader. Detta torde dock endast bli aktuellt under en begränsad period, t.ex. i avvaktan på beslut om underhållsstöd från Försäkringskassan.

Individuellt tillägg för hemmavarande barn över 18 år

För barn från 18 års ålder som fortfarande går i skolan (upp till gymnasienivå), har den enskilde ett fortsatt underhållsansvar, dock längst tills att barnet fyller 21 år. Den enskilde ska därför ges ett individuellt tillägg under "Annat" i Paraplysystemet. Det individuella tillägget är **1 980 kronor per månad för måltider** och **1 070 kronor per månad för övriga individuella kostnader** (personlig hygien inklusive tandvård, kläder och skor, fritid och lek, mobiltelefon samt barn- och ungdomsförsäkring), dvs. **totalt 3 050 kronor per månad**. Beloppen motsvarar halva kostnaden för ungdomar 18 år enligt Konsumentverkets beräkningar.

Observera att dessa belopp *inte* finns inlagda i Paraplysystemet, utan läggs in manuellt av handläggaren.

Individuellt tillägg för kost i bostad med särskild service

För den som bor i bostad med särskild service enligt SoL ges ett individuellt tillägg för kost på 242 kronor per månad, vilket motsvarar mellanskillnaden mellan Konsumentverkets beräknade livsmedelskostnader (alla måltider) för personer 61 år (3 350 kr/månad) och vad maten i det särskilda boendet faktiskt kostar (3 592 kr/månad år 2025). Det individuella tillägget läggs till automatiskt vid avgiftsberäkningen i Paraplysystemet för insatstyper som avser bostad med särskild service enligt SoL.

Individuellt tillägg för kost vid korttidsvård/korttidsboende

För den som vistas för korttidsvård i korttidsboende ges ett individuellt tillägg för kost på 8 kronor per dag år 2025.

Tillägget motsvarar mellanskillnaden mellan månadskostnaden för måltider i bostad med särskild service och konsumentverkets beräknade livsmedelskostnader för personer 61 år uppdelat per dag ($3\,592 - 3\,350 = 242/30,4 = 8$).

Det individuella tillägget läggs till automatiskt vid avgiftsberäkningen i Paraplysystemet för insatstyper som avser korttidsvård/korttidsboende utifrån antal dagar i beviljad period. Om den beviljade perioden sträcker sig över en eller flera månader sker uträkningen på samma sätt som för bostad med särskild service.

Individuellt tillägg för kost i våningsmatsal⁵ på servicehus

För den som bor på servicehus och äter huvuddelen av dygnets måltider i en så kallad våningsmatsal ges ett individuellt tillägg på 242 kronor, vilket motsvarar mellanskillnaden mellan Konsumentverkets beräknade livsmedelskostnader (alla måltider) för personer 61 år och vad maten i våningsmatsalen faktiskt kostar (3 592 kr år 2025).

Det individuella tillägget läggs till automatiskt vid avgiftsberäkningen i Paraplysystemet då handläggaren anger att den enskilde äter i våningsmatsal.

Individuellt tillägg ges i regel inte för mat som den enskilde äter på restaurang i servicehus. Om den enskilde däremot hänvisas till att äta mat i restaurangen, eller att få mat levererad från restaurangen till lägenheten, bör individuellt tillägg för denna merkostnad ges.

Individuellt tillägg för kost i dagverksamhet

För den som går i dagverksamhet ges ett individuellt tillägg på 21 kronor för kost per beviljad dag. Det motsvarar mellanskillnaden mellan Konsumentverkets beräkningar av vad ett huvudmål ska kosta för personer 61-74 år⁶ (44 kr år 2025) och vad maten på dagverksamhet faktiskt kostar (65 kr år 2025). Det individuella tillägget läggs till automatiskt vid avgiftsberäkningen i Paraplysystemet då handläggaren anger antal beviljade dagar per månad för insatsen dagverksamhet.

Individuellt tillägg för matlådor som tillhandahålls genom hemtjänst

För den som beviljas distribution av matlåda eller beviljas hjälp med mat där utföraren verkställer beslutet genom distribution av matlådor, ges ett individuellt tillägg per matlåda. Det individuella tillägget uppgår till mellanskillnaden mellan Konsumentverkets

⁵ Med våningsmatsal avses ett särskilt avsett utrymme där den enskilde äter huvuddelen av dygnets måltider tillsammans med andra boende ungefär på samma sätt som i ett vård- och omsorgsboende med heldygnsoomsorg.

⁶ Från och med 2021 beräknar Konsumentverket inte längre livsmedelskostnader för personer 75 år och äldre. Staden får därmed istället utgå från KO:s motsvarande beräkningar för personer 61-74 år.

beräknade kostnader för ett huvudmål för personer 61-74 år (44 kr år 2025) och vad matlådan faktiskt kostar.

Det finns inget enhetligt pris för matlådor i staden, utan priset kan variera. Det individuella tillägg som är inlagt i Paraplysystemet är schablonberäknat och utgår från att en matlåda kostar 65 kronor, vilket ger ett individuellt tillägg på 21 kronor per matlåda. Det individuella tillägget läggs till automatiskt när avgiften beräknas i Paraplysystemet genom att handläggaren anger beräknat antal matlådor per månad i *beslutsbilden* för avgiftsbeslut.

I de fall de matlådor den enskilde får via hemtjänsten har ett *annat* pris än schablonen, ska den faktiska kostnaden per matlåda anges i beslutsbilden i stället för schablonen. Ett individuellt tillägg beräknas då utifrån det pris och antal matlådor per månad som angivits.

Då det är handläggaren som anger beräknat antal matlådor per månad i samband med beslut om avgift, måste handläggaren få återkoppling från utföraren i de fall utföraren, efter samråd med den enskilde, verkställer ett beslut om hjälp med mat genom att distribuera matlådor. Utföraren ansvarar för att informera handläggaren om den enskilde får matlådor via hemtjänsten, om beräknat antal matlådor per månad och om priset per matlåda. Den enskilde har också möjlighet att informera handläggaren om utgifter för matlådor i samband med begäran om individuellt tillägg.

Individuellt tillägg ska endast ges i de fall den enskildes kostnad för matlådor uppgår till minst 200 kronor per månad. Individuellt tillägg ges inte för portionsförpackade maträtter⁷ som köps i dagligvaruhandeln eller då den enskilde själv på ett tydligt sätt väljer att köpa färdiglagad mat som är betydligt dyrare än annan mat, som hade varit möjlig att distribuera eller köpa.

Individuellt tillägg av andra skäl

Individuella tillägg kan också ges av andra skäl, såsom för kostnader som den enskilde har för arvode till god man eller förvaltare, hemmavarande barn, näringspreparat, specialkost, personliga hjälpmedel som inte ingår i regionens högkostnadsskydd mm.

⁷ I de fall färdiglagad portionsförpackad mat som säljs i dagligvaruhandeln, är utförarens lösning för att leverera matlådor ska den enskildes merkostnad för denna mat i förhållande till Konsumentverkets beräkningar kunna utgöra skäl för individuellt tillägg.

I svarsblanketten för inkomstförfrågan kan den enskilde lämna uppgifter om fördyrade levnadskostnader och ansöka om individuellt tillägg för dessa. Den enskilde kan även efter att avgiftsbeslutet är fattat ansöka om individuellt tillägg om behov uppstår. Kostnaderna ska kunna styrkas genom kvitton, intyg eller andra handlingar. Handläggaren ska informera den enskilde om möjligheten att ansöka om individuellt tillägg.

I de fall handläggaren har tillgång till de uppgifter som bör ligga till grund för individuellt tillägg, utan att den enskilde själv har lämnat dessa uppgifter, ska den enskilde ges ett individuellt tillägg vid avgiftsberäkningen.

Varje enskild post av fördyrade levnadsomkostnader måste uppgå till minst 200 kr per månad och ha en varaktig karaktär. Det är således inte aktuellt med ett individuellt tillägg för en mängd små kostnader som tillsammans uppgår till minst 200 kr per månad eller för kostnader av engångskaraktär. För varaktiga kostnader som utgörs av en eller flera engångssummor per år beräknas ett genomsnittligt månadsbelopp fram genom att den totala kostnaden delas med 12.

I de fall den enskilde har flera bostadskostnader ska den eller de bostadskostnader som ska utöka den enskildes förbehållsbelopp under en begränsad tid registreras som individuellt tillägg under "Annat" (se vidare under avsnitt "Regler om utökat förbehållsbelopp och reducerad hyra under en begränsad tid på grund av flera boendekostnader").

Individuellt tillägg för kostnad för god man eller förvaltare

I de fall den enskilde betalar arvode för god man eller förvaltare ges ett individuellt tillägg för den enskildes kostnad för god man eller förvaltare.

Observera att det inte alltid är givet att den enskilde har en kostnad för god man eller förvaltare. En förutsättning för att den enskilde ska vara skyldig att betala arvode är att den enskilde har bruttoinkomster som är 2,65 prisbasbelopp eller har tillgångar som är 2 prisbasbelopp eller högre. I de fall den enskilde inte betalar något arvode ges inget individuellt tillägg till minimibeloppet när förbehållsbeloppet fastställs.

För de som har kostnader för god man eller förvaltare utgör som huvudregel det individuella tillägget en schablon som baseras på två olika procentsatser av prisbasbeloppet, 10 eller 20 procent, beroende på uppdragets art och omfattning (se nedan). Att schabloner används beror på att den enskildes faktiska kostnad för god man/förvaltare som regel inte är känd när avgiften för

hemtjänst eller andra insatser fastställs. Arvodet debiteras först i efterhand, året efter att den gode mannen eller förvaltaren utfört sitt uppdrag, och kan även inkludera kostnadsersättning och sociala avgifter.

Den enskildes faktiska kostnad för god man eller förvaltare ska kunna utgöra individuellt tillägg i stället för en schablon, om kostnaden kan verifieras och om den enskildes kostnad uppkommer det år som avgiftsbeslutet avser. Om den enskilde eller dennes god man/förvaltare uppger en annan kostnad för arvodet än någon av schablonerna bör handläggaren därför kontrollera vilket år arvodet avser och när det ska betalas.

Staden följer Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) rekommendationer för arvode till god man och förvaltare. När uppdraget omfattar att bevaka rätt och förvalta egendom uppgår arvodet till 10 procent av prisbasbeloppet, förutsatt att inget extra arvode utgår för att bevaka huvudmannens rätt. Om uppdraget även omfattar att sörja för person uppgår arvodet till sammanlagt 20 procent av prisbasbeloppet. I den enskildes beslut om god man eller förvaltare framgår uppdragets omfattning.

Personer som bor i ordinärt boende eller servicehus och betalar arvode för god man eller förvaltare ges ett individuellt tillägg med en tolfedel av 20 procent av prisbasbeloppet, vilket motsvarar 980 kronor per månad.

Personer som bor i särskilt boende och betalar arvode för god man eller förvaltare ges ett individuellt tillägg med en tolfedel av 10 procent av prisbasbeloppet, vilket motsvarar 490 kronor. Det förekommer dock att även personer i särskilt boende betalar arvode med en tolfedel av 20 procent av prisbasbeloppet, och ska i dessa fall ges ett individuellt tillägg om 980 kronor. Beräkningen är baserad på 2025 års prisbasbelopp, 58 800 kronor.

Individuellt avdrag

Minimibeloppet kan i vissa fall fastställas till en lägre nivå. Det inträffar när sådana poster som ska täckas av minimibeloppet ingår i avgiften för hemtjänst eller i avgiften/hyran för bostad med särskild service alternativt tillhandahålls kostnadsfritt (8 kap. 8 § SoL).

Ett individuellt avdrag görs som huvudregel för alla som bor i särskild boendeform enligt SoL. Detta sker automatiskt i Paraplysystemet för sådana insatstyper. Det individuella avdraget görs för de förbrukningsartiklar som ingår i det särskilda boendet (toalettpapper, hushållspapper, diverse engångsmaterial såsom tvättlappar, servetter, madrasskydd, tvättmedel, sköljmedel,

diskmedel, glödlampor, städutrustning, diverse rengöringsmedel samt, i förekommande fall, inkontinenshjälpmedel). Avgift får inte heller tas ut för lakan eller möbler i de fall utföraren tillhandahåller detta.

Det förekommer att den enskilde själv står för sina förbrukningsvaror. I dessa fall ska inget individuellt avdrag på minimibeloppet göras. År 2025 uppgår det individuella avdraget till 392 kr per månad (8 procent av prisbasbeloppet delat med 12).

Beräkning av boendekostnad

Boendekostnaden är en del av den enskildes förbehållsbelopp och kan ha stor betydelse för den enskildes avgift. Det är därför viktigt att uppgift om boendekostnaden stämmer och att den registreras i Paraplysystemet. Uppgift om bostadstillägg och bostadsbidrag laddas ner via FK Online.

Vid beräkning av den enskildes boendekostnad tillämpas Pensionsmyndighetens regler för bostadstillägg till pensionärer m.fl. Vid beräkning av kostnader för uppvärmning av bostad och vatten samt övrig drift tillämpas i första hand Pensionsmyndighetens schablonbelopp för 2025 (PFS 2024:6).

Om det kan verifieras att den enskildes faktiska boendekostnad inte överensstämmer med den uträkning som görs med tillämpning av Pensionsmyndighetens schablonbelopp, ska den enskildes faktiska boendekostnad ligga till grund för beräkningen av dennes förbehållsbelopp.

Som huvudregel ingår all uppvärmning av bostad och vatten i hyran eller månadsavgiften, medan kostnaden för hushållsel normalt inte ingår. Undantag från denna huvudregel förekommer och det kan då vara nödvändigt att ta hjälp av Pensionsmyndighetens schablonbelopp för att beräkna den enskildes boendekostnad. Motsvarande gäller om den enskilde bor i egen fastighet:

- Kostnader för uppvärmning av bostad och för varmvatten beräknas till 194 kronor per kvm bostadsyta och år.
- Kostnaden för enbart varmvatten beräknas till 71 kronor per kvm bostadsyta och år.
- Kostnaden för hushållsel beräknas till 5,77 kronor per kvadratmeter bostadsyta och månad, dock högst 692 kronor i månaden.
- Driftkostnader, förutom uppvärmningskostnader, såsom kostnader för vatten och avlopp, sophämtning, underhåll och försäkringar beräknas till 437 kronor per kvm bostadsyta och år.

För den som bor i *hyrd bostad* är bostadskostnaden lika med hyran inklusive kostnaden för värme. Ingår hushållsel i hyran dras denna kostnad av enligt Pensionsmyndighetens schablon då detta är en utgiftspost som ingår i det lagstadgade minimibeloppet. Hyra för garage, centralantenn, bredband och andra former av tillval som inte är bostad räknas som huvudregel inte med i hyran. I de fall sådana tillval inte specificeras på hyresavin, kan det dock innebära vissa hinder för att kunna dra ifrån sådana poster från den egentliga hyran. Avgift till hyresgästförening eller andra avgifter räknas inte heller in i hyran.

För den som bor i *kooperativ hyresrätt* beräknas bostadskostnaden som för hyresrätt eller, om den enskilde har bostadslån, som för bostadsrätt.

För den som bor i *bostadsrätt* är bostadskostnaden lika med månadsavgiften inklusive kostnaden för värme. Bostadskostnaden beräknas på samma sätt som för hyresrätt (inkl. det som framgår av olika former av tillval ovan). Finns bostadslån räknas 70 procent av räntekostnaden med i bostadskostnaden.

För den som bor i egen fastighet (*småhus, villa*) räknas följande som bostadskostnad:

- 70 procent av räntekostnaden för bostadslån
- 70 procent av tomträttsavgift (hyra för tomtmark)
- Aktuell kommunal fastighetsavgift är 9 525 kronor. Om 0,75 procent av 2024 års taxeringsvärde på småhuset och tillhörande tomtmark ger en lägre avgift, så ska den lägre avgiften gälla i stället.
- Kommunal fastighetsavgift för småhus på ofri grund (hyrd tomtmark) är 4 762 kronor och för tomtmarken den står på 4 762 kronor (förutsatt att tomtmarken är bebyggd enbart med småhus som har annan ägare). Om 0,75 procent av 2024 års taxeringsvärde på småhuset respektive tomtmarken ger en lägre avgift, så ska den lägre avgiften gälla i stället.
- Kostnader för uppvärmning av bostad och uppvärmning av vatten enligt Pensionsmyndighetens schablon.
- Driftskostnader, förutom uppvärmningskostnader, såsom kostnader för vatten och avlopp, sophämtning, underhåll och försäkringar enligt Pensionsmyndighetens schablon.
- Hushållsel beräknas inte då detta är en utgiftspost som ingår i det lagstadgade minimibeloppet.

Småhus som är byggda 2012 och framåt är helt befriade från kommunal fastighetsavgift de 15 första åren efter att huset färdigställdes (värdeåret). Se information på skatteverkets webbplats:

<https://www.skatteverket.se/privat/fastigheterochbostad/fastighetsavgiftochfastighetsskatt.4.69ef368911e1304a625800013531.html>

Beräkning av boendekostnad för makar och andra sammanboende

När den enskildes boendekostnad beräknas ska bostadskostnaden fördelas lika mellan denne och övriga personer (make/maka, sambo eller andra vuxna personer) som den enskilde eventuellt delar bostad med.

Avgiftsutrymme

Genom att lägga ihop minimibeloppet och eventuellt individuellt tillägg respektive avdrag samt bostadskostnaden, får man fram förbehållsbeloppet. Förbehållsbeloppet dras sedan av från den sammanlagda inkomsten efter skatt inklusive eventuellt bostadstillägg mm. Den återstående summan utgör den enskildes avgiftsutrymme och avgör vilken avgift som kan tas ut:

Avgiftsunderlag

- + nettoinkomst per månad
- + nettoinkomst av kapital per månad
- + ev. bostadstillägg, bostadsbidrag, KBF
- + ev. andra skattefria inkomster

Summa = avgiftsunderlag

Förbehållsbelopp

- + minimibelopp
- + ev. individuellt tillägg
- ev. individuellt avdrag
- + bostadskostnad

Summa = förbehållsbelopp

Avgiftsutrymme=

Avgiftsunderlag-Förbehållsbelopp

Inget eller negativt avgiftsutrymme

I de fall den enskilde har 0 kronor eller ett negativt avgiftsutrymme kan ingen avgift tas ut. Socialutskottet (2001/02: SoU3) framhåller att kommunen i dessa fall har en skyldighet att informera om möjligheten att ansöka om försörjningsstöd enligt SoL hos kommunen eller äldreomsorgsstöd (ÄFS) hos Pensionsmyndigheten. I de fall den enskilde har låga inkomster men inget bostadstillägg är det viktigt att handläggaren informerar den enskilde om möjligheten att ansöka om bostadstillägg hos Försäkringskassan.

Avgifter

Maxavgift

I 8 kap. 5 § SoL anges en högsta avgift som kommunen får ta ut för insatser enligt SoL i form av hemtjänst i ordinärt och särskilt boende, dagverksamhet och kommunal hälso- och sjukvård. Den så kallade maxtaxan uppgår till en tolfedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet, vilket motsvarar 2 642 kronor år 2025.

Boendeavgift

I SoL finns också ett högstakostnadsskydd i form av en högsta avgift för bostad i särskilt boende som får debiteras i de fall boendekostnaden inte ska fastställas som hyra (bostad som inte omfattas av hyreslagen, vanligtvis två- eller flerbäddsrum eller bostad där hyresförhållande inte är upprättat).

Den 1 juli 2016 infördes en ändring i 8 kap 5 § SoL som innebär en höjning av den högsta avgiften som får tas ut för bostad i särskilt boende som inte omfattas av hyreslagen till en tolfedel av 0,5539 gånger prisbasbeloppet. I Stockholms stad har kommunfullmäktige dock beslutat att behålla nuvarande maxavgift en tolfedel av 0,50 gånger prisbasbeloppet, vilket motsvarar 2 450 kronor år 2025. Under denna nivå förutsätts månadsavgiften variera med hänsyn till boendets standard. För boenden där hyreslagen inte är tillämplig eller hyresförhållande inte är upprättat, gäller följande boendeavgifter i Stockholms stad:

Boendeavgifter i Stockholms stad

Rumstyp	1/12 av andel av pbb(%)	Månadsavgift, kronor
Eget rum eller lägenhet, hyresförhållande saknas	50 % (maxavgift)	2 450
Delat rum med wc	50 % (maxavgift)	2 450
Delat rum utan wc	50 %	1 225
Övriga	30 %	735

”Delat rum” innebär att två personer som inte valt att dela rum hänvisas till ett och samma rum. Om fler personer delar rum ska den månadsavgift som gäller ”Övriga” användas oavsett om rummet har wc.

Observera! För att en boendeavgift ska kunna debiteras via faktura från Paraplysystemet måste handläggaren, förutom att registrera boendeavgiften som hyra i Kundinformation, även registrera beloppet i avsedd ruta ”Boendeavgift” under fliken för avgiftsbeslut när avgiftsbeslutet fattas.

Bestämmelserna i hyreslagen är i normalfallet tillämpliga för boende i lägenhet eller eget rum i särskilda boendeformer. En förutsättning är att den enskilde har ensam dispositionsrätt till ett utrymme och betalar en fastställd ersättning (hyra) för upplåtelse av detta utrymme.

Avgiftsgrupper och belopp i Stockholms stad

Avgifts-grupp	1/12 av andel av prisbasbeloppet	Kronor/månad	Intervaller
1	0,0358	175	Enbart trygghetslarm eller grundavgift i servicehus
2	0,124	608	1-4,5 timmar hemtjänst
3	0,226	1 107	5-10,5 timmar hemtjänst och/eller dagverksamhet 1-2 dagar per vecka
4	0,301	1 475	11-25,5 timmar och/eller dagverksamhet 3-4 dagar per vecka
5	0,416	2 038	26-40,5 timmar hemtjänst och/eller dagverksamhet 5 dagar per vecka
6	0,472	2 313	41-55,5 timmar hemtjänst och/eller dagverksamhet 6-7 dagar per vecka
7	0,5392	2 642	56 timmar hemtjänst eller mer per månad. Korttidsboende/korttidsvård samt bostad med särskild service

Timavgift

Timavgift uppgår till 270 kr/timme (0,46 procent av prisbasbeloppet) och debiteras för *avgiftsbeslut* som omfattar hemtjänstinsatser upp till högst 2 timmar per månad om det blir förmånligare för den enskilde.

Avgiftsgrupp, timavgift och andra övergripande regler

Avgiftsbeloppen i de sju avgiftsgrupperna anger den högsta avgiften för beviljade insatser som faller inom respektive avgiftsgrupp. Avgiftsgrupperna är ackumulerade på så sätt att det alltid är den högsta avgiftsgruppen som gäller i de fall den enskilde har insatser som faller inom olika avgiftsgrupper. Det är omfattningen av samtliga beviljade insatser sammantaget som avgör vilken avgiftsgrupp som ska gälla.

Placeringen i avgiftsgrupp görs automatiskt i Paraplysystemet utifrån registrerade insatser som har status "pågående" (beslutade och accepterade) det datum avgiftsbeslutet gäller ifrån. Vid registrerade insatser som genererar en beräknad total tid som understiger 2 timmar per månad, väljer Paraplysystemet timavgift istället för avgiftsgrupp.

Den totala tidsåtgången för beviljade hemtjänstinsatser som beräknats i Paraplysystemets beräkningsunderlag, avrundas till närmsta hel- eller halvtimme innan informationen överförs till underlaget för avgiftsbeslut. Det innebär exempelvis att om den totala tiden för samtliga beviljade hemtjänstinsatser i beräkningsunderlaget uppgår till 4,83 timmar avrundas tiden till 5 timmar och den enskilde placeras i avgiftsgrupp 3.

Den enskildes avgiftsbeslut avgörs, utöver aktuella insatser, av dennes avgiftsutrymme.

Avgifter som understiger 50 kronor per månad debiteras inte.

Avgiften för insatser enligt SoL till personer med funktionsnedsättning under 65 år är en månadsavgift och betalas i efterskott.

Merkostnadsersättning (ME)

Den enskilde ska alltid informeras om att avgifter för stöd och service till personer med funktionsnedsättning kan ge den enskilde rätt till merkostnadsersättning (tidigare handikappersättning) för merkostnader från Försäkringskassan. För mer information se Försäkringskassans webbplats.

Avgift för hushållsgemensamma insatser för makar och sambor

Sammanlevande makar och sambor betalar en gemensam avgift för hemtjänstinsatser som kommer båda till del i deras gemensamma hushåll (serviceinsatser inklusive sängbäddning, distribution av

matlådor utan uppvärmning och servering samt trygghetslarm med två larmklockor).

Observera att sammanlevande makar och sambor där den ena är under 65 år och den andra 65 år eller äldre får behandlas i särskild ordning. Avgiftsberäkning av hushållsgemensamma insatser i Paraplysystemet förutsätter att makarna eller samborna handläggs i samma modul i Paraplysystemet. Det är inte möjligt att samordna beräkningen mellan personer som tillhör olika moduler (FH respektive ÄO).

Mer detaljerad information om hur makars och sambors avgift ska räknas ut och registreras vid olika situationer finns i bilaga 2.

Andra vuxna som delar hushåll

Andra vuxna personer som bor tillsammans och delar hushåll men som inte är makar eller sambor, ska inte heller betala varsin avgift för hemtjänstinsatser som kommer båda till del i deras gemensamma hushåll. De kan samtidigt inte jämföras med sammanlevande makar och sambor, utan ska betraktas som ensamstående när avgiften beräknas och registreras.

Om de har behov av serviceinsatser som kommer båda till del i deras gemensamma hushåll, och detta inte kan tillgodoses inom hushållsgemenskapen eller på annat sätt, bör beslut om aktuella serviceinsatser samt avgiftsbeslut fattas för en av personerna. Den andres behov kan då anses tillgodosedd genom att beviljade insatser till annan hushållsmedlem även kommer den enskilde till del.

Personer som omfattas av LSS kan undantas avgift

Personer som omfattas av LSS kan enligt stadens regler i vissa fall undantas avgift för insatser som beviljats enligt SoL.

Den som har insatser enligt LSS betalar ingen avgift för trygghetslarm och inte heller grundavgift i servicehus. Här avses även personer som har assistansersättning enligt SFB. Den enskilde kan även undantas avgift för insatser i bostad med särskild service enligt SoL om särskilda skäl finns. Ett sådant är om den enskilde måste flytta från en bostad med särskild service enligt LSS till ett sjukhem för att få behov av hälso- och sjukvård tillgodosett.

I Paraplysystemet ska alternativet "Undantas omsorgsavgift" markeras. Den enskilde debiteras då endast för kost och hyra.

Insatser

Trygghetslarm i hemmet

Avgiften för trygghetslarm i avgiftsgrupp 1 är 175 kronor per lägenhet och månad om den enskilde enbart har trygghetslarm.

Avgift för trygghetslarm debiteras så länge larmet är installerat i hemmet och den enskilde inte har av sagt sig larmet.

Den som har insatser enligt LSS eller assistansersättning från Försäkringskassan betalar ingen avgift för trygghetslarm.

Grundavgift i servicehus

Grundavgiften i servicehus är 175 kronor per hushåll och månad. Avgiften gäller alla som bor i servicehus och som inte betalar avgift för andra insatser. Avgiften debiteras för den grundtrygghet som servicehus erbjuder såsom tillgång till personal, trygghetslarm och hemsjukvård.

Distribution av matlåda

För distribution av matlåda beräknas tidsåtgången till 15 minuter per matlåda.

Dagverksamhet

Avgiften för dagverksamhet och avgiftsgrupp baseras på antal beviljade dagar per vecka (se tabell).

Avgift för kost i dagverksamhet

Avgiften för kost vid dagverksamhet är 65 kronor per dag. Med kost avses förmiddagskaffe, lunch och eftermiddagskaffe.

Korttidsvård/korttidsboende

Beslut om korttidsvård/korttidsboende genererar ett avgiftsbeslut i avgiftsgrupp 7. Utifrån inrapporterade närvarodagar faktureras den enskilde en omsorgsavgift för korttidsvården. Den individuella avgiften delas med 30,4 och multipliceras därefter med antalet närvarodagar.

Observera att antalet närvarodagar beräknas från och med den dag den enskilde kommer till korttidsboendet till och med den dag den enskilde lämnar boendet, oavsett vilken tid på dygnet detta sker.

Avgift för kost vid korttidsvård/korttidsboende

Avgift för kost vid korttidsvård/korttidsboende är densamma som för kost i bostad med särskild service, dvs. 3 592 kronor per månad,

en tolftedel av 73,3 procent av prisbasbeloppet, eller 118 kronor per dag. Avgiften beräknas på antalet närvarodagar, men ska reduceras om den enskilde inte ätit alla måltider ankomstdagen respektive avresedagen. Om den enskilde har ett negativt avgiftsutrymme reduceras avgiften för kost med den summa som det negativa avgiftsutrymmet uppgår till eller tills att avgiftsutrymmet är lika med noll (0 kronor).

Bostad med särskild service enligt SoL

Beslut om bostad med särskild service enligt SoL genererar ett avgiftsbeslut i avgiftsgrupp 7. I bostad med särskild service betalar den enskilde förutom avgift för insatsen också en avgift för kost samt hyra.

Avgiften för bostad med särskild service avser service- och omvårdnadsinsatser samt hälso- och sjukvårdsinsatser, rehabilitering och medicinsk fotvård. Avgiften inkluderar inte kostnad för extern läkarvård, läkemedel eller tandvård.

Den enskilde ska kunna möblera sin bostad och använda egna kläder och sängkläder. Vid behov ska boendet tillhandahålla nödvändiga möbler, sängkläder och linne. Boendet svarar för tvätt. Den enskilde ska själv bekosta allt som rör den egna personliga hygien. Utgifter för fotvård, hårvård, egen telefon, hemförsäkring, tidning och färdtjänst ingår inte i avgiften utan ska täckas av minimibeloppet.

Avgift för kost i bostad med särskild service

Avgift för kost i bostad med särskild service enligt SoL är 3 592 kronor per månad, en tolftedel av 73,3 procent av prisbasbeloppet. Avgiften avser all form av kost och näring som ges genom boendets försorg. I de fall den enskilde har ett negativt avgiftsutrymme reduceras avgiften för kost med den summa som det negativa avgiftsutrymmet uppgår till eller tills att avgiftsutrymmet är lika med noll (0 kronor).

Avgifter för personer med funktionsnedsättning som bor på HVB

För egenavgifter i boenden som är av tillfällig natur, s.k. hem för vård och boende (HVB) finns särskilda riktlinjer med utgångspunkt från 8 kap 1 § SoL.

Om den enskilde har bott eller kommer att bo en längre tid på HVB och boendet är att betrakta som varaktigt, ska den enskilde i stället för egenavgift betala avgift enligt dessa tillämpningsanvisningar, om det blir mer förmånligt för den enskilde. Avgiften beräknas då

som för bostad med särskild service enligt SoL och beslut fattas enligt 8 kap 2-9 § SoL. Som insatstyp väljs HVB Övrigt PS.

Avgiftsfria insatser

Följande insatser är avgiftsfria:

- Avlösning
- Ledsagning som inte ingår i övrig hemtjänst
- Boendestöd
- Sysselsättning och träfflokaler inom socialpsykiatri
- Hemsjukvård och rehabilitering som är kommunens ansvar
- Trygghetslarm för personer som har pågående LSS-insatser eller assistansersättning
- Grundavgift i servicehus för personer som har pågående LSS-insatser eller assistansersättning
- Insatser enligt LSS

Andra kostnader som tillkommer i anslutning till insatser enligt SoL

Den individuella avgiftsberäkningen enligt 8 kap 2-9 § SoL med minimibelopp och förbehållsbelopp görs endast för att fastställa den enskildes hemtjänst- och/eller omsorgsavgift. Därutöver kan det tillkomma andra kostnader för den enskilde, såsom avgift för kost samt hyra.

I de fall den enskildes avgiftsutrymme är 0 kronor eller negativt fastställs avgiften för beviljade insatser enligt SoL till 0 kronor. Den enskilde ska dock i förekommande fall betala avgift för kost i dagverksamhet och i bostad med särskild service samt hyra alternativt boendeavgift. I stadens avgiftssystem finns det endast två undantag från denna regel:

1. Vid negativt avgiftsutrymme minskas kostavgiften i bostad med särskild service enligt SoL med motsvarande summa som det negativa avgiftsutrymmet uppgår till, eller tills avgiftsutrymmet är lika med 0 kr.
2. Under vissa förutsättningar finns möjlighet att under en begränsad period även få en del av eller hela hyran i bostad med särskild service reducerad på grund av att den enskilde har flera boendekostnader.

Avgift för kost vid korttidsvistelse enligt SoL för barn

Avgiften för kost i samband med korttidsvistelse enligt SoL för barn är

- 71 kronor för heldag (0,12 procent av prisbasbeloppet) och
- 35 kronor för halvdag (0,06 procent av prisbasbeloppet)

Kost för heldag motsvarar 2-3 måltider/dag (frukost/lunch/middag). Kost för halvdag motsvarar 1 måltid/dag (frukost, lunch eller middag).

Vid korttidsvistelse enligt SoL för barn finns inget hyresförhållande. Varken hyra eller boendeavgift ska debiteras.

Sammanställning av 2025 års avgifter för kost (SoL)

Avgift för kost vid SoL-insats	1/12 av andel av prisbasbeloppet	Avgift
Bostad med särskild service	73,3 %	3 592 kr/mån
Korttidsboende/korttidsvård	3 207 dividerat med 30,4	118 kr/dygn
Hel nutrition	73,3 %	3 592 kr/mån
Halv nutrition på servicehus	25 % av kostnad för hel nutrition	898 kr/mån
Kosttillägg på servicehus	10 % av kostnad för hel nutrition	359 kr/mån
Dagverksamhet	0,11 %	65 kr/dag
Korttidsvistelse för barn - heldag	0,12 %	71 kr/dag
Korttidsvistelse för barn - halvdag	0,06 %	35 kr/dag

Ersättning för SL-kort vid dagverksamhet enligt SoL

Om den enskilde har beslut om dagverksamhet enligt SoL är resor till och från dagverksamheten avgiftsfria. En enskild som inte har färdtjänsttillstånd, och därmed inte kan använda sig av fria resor inom SL, och som åker kommunalt för att ta sig till och från sin dagverksamhet, har rätt till ett SL-kort som stadsdelsnämnden betalar.

Regler för olika former av reducering av avgift

Avvikelser när det gäller utförda insatser i förhållande till beviljade insatser påverkar avgiften i de fall avvikelserna innebär att de utförda insatserna motsvarar en lägre avgiftsgrupp i jämförelse med den avgiftsgrupp som de beviljade insatserna tillhör.

I de fall den enskildes avgiftsutrymme är lägre än maxavgiften i aktuell avgiftsgrupp är detta inte att betrakta som att den enskilde fått en reducering av avgiften eller avgiftsnedsättning.

Reducering av avgiften för olika former av avvikelser görs under vissa förutsättningar via fakturan i förhållande till den enskildes avgiftsbeslut.

Reducering av avgift för hemtjänst

Reducering av hemtjänstavgift ska ske när rapporterade avvikelser av utförd tid för en månad innebär en avvikelse från timintervallet i aktuell avgiftsgrupp. Reducering ska i dessa fall ske oavsett orsak till avvikelserna och oavsett om den enskilde sagt till i förväg eller inte vid planerad frånvaro. Så länge avvikelserna inte understiger aktuellt timintervall görs ingen reducering.

Reducering sker genom avdrag per timme utifrån en individuellt uträknad timavgift (insatsens del av den totala avgiften, som beräknas automatiskt i Paraplysystemet genom viktning) delat med antalet beviljade timmar per månad gånger med utfört antal timmar).

Reducering av avgift för dagverksamhet

Avgiften för dagverksamhet ska reduceras när rapporterade avvikelser av antalet närvarodagar för en kalendermånad innebär en avvikelse från intervallet i aktuell avgiftsgrupp. Reducering ska i dessa fall ske oavsett orsak till avvikelserna och oavsett om den enskilde sagt till i förväg eller inte vid planerad frånvaro.

Så länge avvikelserna inte understiger dagintervallet i aktuell avgiftsgrupp görs dock ingen reducering. Reducering sker genom avdrag per dag utifrån en individuellt uträknad dagavgift (insatsens del av den totala avgiften (viktning) delat med antalet beviljade dagar per månad gånger med antalet närvarodagar).

Reducering av avgift för insats respektive kost vid bostad med särskild service och korttidsvård

Avgiften för insatser i bostad med särskild service reduceras per dag (dygn) utifrån rapporterade frånvarodagar (bortavaro). För reducering av avgiften i bostad med särskild service finns ingen regel motsvarande den för hemtjänst och dagverksamhet, utan all frånvaro dras av per dygn. Avgiften ska reduceras oavsett orsak till frånvaron och oavsett om den enskilde sagt till i förväg eller inte vid planerad frånvaro.

Avgiften reduceras genom avdrag per dygn utifrån en individuellt uträknad dygnsavgift (insatsens del av den totala avgiften (viktning) delat med 30,4 gånger med antal närvarodagar). Vid frånvaro reduceras också kostavgiften, antingen per hela dygn (100 procent) eller per måltid. Avdrag kan göras enligt följande alternativ:

Måltider	Avdrag i procent (%)	Avdrag kr
Frukost	20 %	24 kr
Lunch eller middag	40 %	47 kr
Frukost samt lunch eller middag	60 %	71 kr
Lunch och middag	80 %	94 kr
Alla måltider	100 %	118 kr

Avdrag görs genom utförarrapporterad bortovaro med fr.o.m. datum och t.o.m. datum för respektive alternativ. Flera omgångar av frånvaro kan anges per månad. Utföraren ska också rapportera om den enskilde varit frånvarande från vissa måltider. Det kan t.ex. bli aktuellt dagen för ankomst respektive avfärd vid korttidsvård.

Vid frånvaro hela dygn reduceras kostavgiften genom avdrag från den individuellt uträknade kostavgiften per dag (den enskildes kostavgift delat med 30,4 gånger med antal närvarodagar).

Utföraren har ett ansvar att se till att den enskilde får sitt behov av allsidig kost och regelbundna måltider tillgodosett, även när det finns medicinska eller sociala svårigheter kopplade till den enskildes kostintag. Det är därför inte möjligt att med hänvisning till sådana skäl befria den enskilde från hela eller delar av kostavgiften. Detta innebär att om den enskilde inte är frånvarande ska kostavgiften som huvudregel inte reduceras. Ett undantag från denna regel är att kostavgiften bör reduceras helt (100 procent) under den korta period vid livets slut då eventuellt all form av näringstillförsel, efter beslut av läkare, avbryts.

Näringspreparat som ges intravenöst, exempelvis via en PICC-line, räknas som läkemedel istället för kost och i de fall den enskilde enbart får intravenös näringstillförsel ska därför kostavgiften också reduceras helt.

När den enskilde lagar sin mat själv

I de fall den enskilde bor i bostad med särskild service enligt SoL och lagar sin mat själv ska givetvis ingen kostavgift debiteras. Avdrag på kostavgiften måste då göras genom utförarrapporterad bortovaro enligt ovan.

Reducering av avgift vid kombinationer av flera insatser under månaden

Om den enskilde beviljats fler än en avgiftsbelagd insats genererar var och en av de beviljade insatserna en egen avgiftsgrupp. Den enskilde placeras slutligen i avgiftsgruppen för den av dessa insatser som motsvarar den högsta avgiftsgruppen. Oavsett vilken avgiftsgrupp de samlade insatserna resulterar i görs redueringen i Paraplysystemet per insats, i de fall avvikelserapporteringen uppfyller kriterierna för att reduktion ska ske.

Detta innebär att om den enskilde är placerad i en högre avgiftsgrupp för hemtjänst och samtidigt har dagverksamhet som motsvarar en lägre avgiftsgrupp, kommer avgiften att reduceras om den utförda dagverksamheten understiger aktuellt intervall i avgiftsgruppen, även om ingen avvikelse har rapporterats för hemtjänst.

Regler om utökat förbehållsbelopp och reducerad hyra under en begränsad tid på grund av flera boendekostnader

Vid boendekostnader för mer än en bostad, som kan uppkomma i samband med inflyttning från ordinärt boende till bostad med särskild service enligt SoL eller servicehus samt vid flytt från en bostad med särskild service till en annan, finns i första hand en möjlighet att genom ett utökat förbehållsbelopp få en lägre omsorgsavgift. Under vissa förutsättningar kan även hyra för bostad med särskild service eller servicehus reduceras helt eller delvis.

Möjlighet till utökat förbehållsbelopp och eventuell reduktion av hyra för bostad med särskild service eller servicehus gäller under förutsättning att den ordinarie bostaden ska avvecklas och att detta kan styrkas.⁸ Den enskilde bör även ha ansökt om bostadstillägg från Försäkringskassan, om det inte är uppenbart att den enskilde inte uppfyller kriterierna för att beviljas det. Om den enskilde sökt men ännu inte fått något beslut kan bostadstillägg inte räknas med i avgiftsunderlaget eftersom det inte utgör en faktisk inkomst. Ett fiktivt belopp kan aldrig utgöra underlag när en avgift ska fastställas. Observera att den enskilde har rätt att behålla bostadstillägg för den tidigare hyran.

⁸ Med avveckling avses en handling som innebär att den enskilde efter avvecklingsperioden inte längre kommer att ha kostnader för den ordinarie bostaden. Vanligtvis genom uppsägning eller försäljning av bostaden, men det kan även ske genom att t.ex. en släkting övertar bostaden.

Ansökan om utökat förbehållsbelopp och reducerad hyra på grund av flera boendekostnader görs på särskilt avsedd blankett som finns på intranätet.

Utökat förbehållsbelopp

Då flera boendekostnader räknas med i underlaget för avgiftsberäkning under tiden för avveckling av tidigare boende (högst tre månader), utökar detta den enskildes förbehållsbelopp vilket minskar dennes avgiftsutrymme. Beroende på hur stort den enskildes avgiftsunderlag är kan det leda till att omsorgsavgiften blir 0 kr. Vid ett negativt avgiftsutrymme minskas även kostavgiften i enlighet med stadens avgiftssystem.

I Paraplysystemet registreras hyran för det särskilda boendet som den enskilde flyttar till som boendekostnad i Kundinformation. Ytterligare boendekostnader registreras som individuellt tillägg under "Annat". Avgiftsbeslutet ska i dessa fall tidsbegränsas till tre månader. Om kostnaden för något av boendena upphör innan tre månader ska den boendekostnaden tas bort och ett nytt avgiftsbeslut fattas.

Reducerad hyra

Om den enskilde har ett negativt avgiftsutrymme som är större än

- 3 592 kr saknar den enskilde ekonomiskt utrymme för sina normala levnadskostnader, trots att omsorgsavgiften och kostavgiften reduceras till 0 kr. I dessa fall kan det efter särskild prövning komma ifråga att hyran reduceras helt eller delvis under avveckling av ordinarie bostad och/eller tidigare bostad i bostad med särskild service eller servicehus, under max tre månader.

Vid prövning av reducering av hyra för bostad med särskild service under avvecklingstiden (högst tre månader), ska hänsyn tas till den enskildes möjlighet att själv klara flera boendekostnader. Vägledning vid prövning ska vara om den enskilde har realiserbara tillgångar⁹ som överstiger två prisbasbelopp, 117 600 kronor eller årsinkomst av tjänst som överstiger sex prisbasbelopp, 352 800 kronor. Disponerar den enskilde dessa medel beviljas inte reducering av hyra. Uppgift om inkomster ska styrkas med kopia av den senaste deklARATIONEN. Realiserbara tillgångar ska styrkas med kopia av årsbesked eller senare uppgifter om aktuella tillgångar. Finns uppgift om inkomst av kapital på deklaraTionsblanketten är detta en signal om att det bör finnas

⁹ Med realiserbara tillgångar avses kapital och värdepapper men inte den bostad som ska avvecklas.

någon form av tillgångar. För att räkna ut hur mycket av hyran som ska reduceras görs följande uträkning:

Exempel

Det negativa avgiftsutrymmet uppgår till: - 5 000 kr

Hyran i det särskilda boendet är: 4 000 kr

Vid uträkningen minskas först det negativa avgiftsutrymmet med hela kostavgiften som den enskilde fått nedsatt till 0 kr:

$-5\,000\text{ kr} + 3\,592\text{ kr} = -1\,408\text{ kr}$. Summan utgör det belopp som den enskildes hyra ska reduceras med. Av den enskildes hyra på 4 000 kr ska stadsdelsnämnden alltså betala 1 408 kr.

Den kvarstående delen av hyran ska den enskilde betala:

$4\,000\text{ kr} - 1\,408\text{ kr} = 2\,592\text{ kr}$.

För hyra i servicehus som ska reduceras helt eller delvis är kostavgift i regel inte aktuell. Hyran ska då reduceras utifrån den enskildes negativa avgiftsutrymme utan att 3 592 kr först dras av.

Boendekostnaden för bostad med särskild service eller servicehus ska i dessa fall bekostas av stadsdelsnämnden, som istället för den enskilde bör betala del av eller hela boendekostnaden eller boendekostnaderna (stadsdelsnämnden ska undvika att betala ut pengar till den enskilde). Rent praktiskt bör detta genomföras genom att stadsdelsnämnden i stället för den enskilde betalar hela hyran för det särskilda boendet efter att fakturan ställts till stadsdelsnämnden. I de fall den enskilde ska betala del av hyran fakturerar stadsdelsnämnden denna del i efterhand genom en manuell faktura till den enskilde. Om hyran för det särskilda boendet som ska bekostas helt eller delvis av stadsdelsnämnden administreras via LOIS¹⁰, kan justering av hyra göras genom detta system.

Med anledning av stadens valfrihetssystem, där det kan förekomma tre boendekostnader samtidigt, finns möjlighet att under vissa förutsättningar få hel eller delvis reduktion av hyra för totalt två parallella hyror i bostad med särskild service samt en boendekostnad för ordinärt boende. I de fall den enskilde därefter väljer att flytta vidare till nästa särskilda boende (nummer tre i ordningen) får den enskilde själv bekosta den eventuella merkostnad det innebär i form av ytterligare en boendekostnad.

¹⁰ Stadens administrativa system för lokaler och andrahandsuthyrning

Bostad med särskild service enligt LSS

Samma bestämmelser om utökat förbehållsbelopp och reducerad hyra kan även tillämpas vid dubbla boendekostnader som uppkommer när en person flyttar till bostad med särskild service enligt LSS för vuxna. Skillnaden är att den enskilde i dessa fall varken betalar avgift för de insatser som ges eller för kost, utan står själv för matinköp och matlagning och får stöd och service för att klara av detta. Förbehållsbeloppet (minimibelopp och boendekostnader) beräknas därför uteslutande i syfte att säkerställa att den enskilde kan betala bägge sina boendekostnader, och för att fastställa beloppet för eventuell reducering av hyra.

Minimibeloppet beräknas på samma sätt som för personer i ordinärt boende.

Beslut om ändring av avgift

Vid beslut om ändrad avgift, ska den nya avgiften gälla från och med månaden efter den månad då anledningen till ändringen uppkom. Om de ändrade förhållanden avser *hela* den månad då anledningen till ändringen uppkom ska den nya avgiften i stället gälla från den månaden. Ändring av avgift för pågående insatser kan bli aktuell om inkomster eller andra förhållanden som påverkar avgiftens storlek förändras (8 kap. 9 § SoL).

I stadens avgiftssystem innebär ovanstående att ett nytt avgiftsbeslut som beror på förändrade insatser gäller från och med beslutsdatumet för det nya insatsbeslutet. Detta omfattar då även eventuell ny boendekostnad och förändrat minimibelopp som beror på den förändrade insatsen (t.ex. vid flytt till särskilt boende).

Vid andra förhållanden som förändras mitt i en månad och som påverkar avgiftens storlek och inte beror på förändrad insats (inkomstförändringar, minimibelopp och bostadskostnad) ska avgiftsbeslutet gälla från och med den första dagen i månaden efter och slår därför igenom först då.

Avgiftsändring som föranleds av ändring av prisbasbelopp behöver inte föregås av information om avgiftsändring eller individuellt beslut (8 kap 9 § SoL).

Regler om återbetalning och krav med anledning av felaktig avgift

I de fall den enskilde betalat för hög avgift på grund av att den enskilde lämnat felaktiga uppgifter, uppgifterna har blivit felaktigt registrerade eller att handläggaren missuppfattat de uppgifter den enskilde lämnat ska kommunen återbetala mellanskillnaden mellan den felaktigt för höga avgiften och den korrekta avgiften så långt

tillbaka i tiden som felaktigheten uppstod. Ränta på återbetalade belopp utgår enligt gällande referensränta.

Har den enskilde betalat för låg avgift efter att ha lämnat felaktiga uppgifter kan ersättning för mellanskillnaden begäras genom krav som får ställas gentemot den enskilde. Om frågor kring detta uppstår kan stadsledningskontorets juridiska avdelning kontaktas.

Vid misstanke om brott ska juridiska avdelningen kontaktas för samråd.

I de fall staden orsakat att för låg avgift debiterats, till exempel genom felaktig beräkning eller felregistrering, ska den enskilde inte krävas på mellanskillnaden.

I de fall staden orsakat att avgift inte debiterats trots att den enskilde fått ett beslut, ska den enskilde som huvudregel faktureras avgiften i efterhand. Den enskilde har genom avgiftsbeslutet blivit informerad om att en avgift kommer att tas ut och borde därför ha förstått att avgift skulle ha debiterats. Det är dock viktigt att kontakta den enskilde innan efterfakturerings och vid behov göra upp en avbetalningsplan.

Om den enskilde fått beslut om högsta avgift enligt aktuell avgiftsgrupp på grund av att den enskilde valt att avstå från ekonomisk avgiftsutredning eller inte har lämnat nödvändiga uppgifter och senare under året lämnar in aktuella uppgifter, ska avgiften rättas retroaktivt för innevarande år.

Skyldighet att lämna nödvändiga uppgifter

I samband med ansökan om insatser enligt SoL ska den enskilde lämna uppgifter om aktuell inkomst och boendekostnad. I början av varje år ges den enskilde möjlighet att meddela förändrade uppgifter i samband med att denne får sitt nya avgiftsbeslut baserat på nytt prisbasbelopp och uppdaterade inkomstuppgifter som staden har hämtat från Försäkringskassans och Skatteverkets register.

Handläggaren har ett ansvar för att få in de uppgifter som ska ligga till grund för beslut om avgift. Med detta följer att handläggaren aktivt ska arbeta med att få in beslutsunderlag. Om den enskilde inte lämnat in uppgifter för individuell ekonomisk avgiftsutredning, men förutsättningar ändå finns att fatta ett individuellt avgiftsbeslut i stället för enligt maxtaxa, ska handläggaren göra det. Beslut om maxavgift i aktuell avgiftsgrupp ska i första hand fattas i de fall den enskilde i den inlämnade svarsblanketten aktivt valt att inte delta i en ekonomisk avgiftsutredning.

Avgifter i samband med insatser enligt LSS

Av lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) framgår att insatser enligt lagen inte får avgiftsbeläggas. Utgångspunkten enligt lagens förarbeten är att människor inte ska ha merkostnader till följd av sin funktionsnedsättning.

Enligt 19 § LSS får en kommun ta ut skäliga avgifter för bostad, fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter av dem som har hel allmän ålderspension, hel sjukersättning eller hel aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken eller annan inkomst av motsvarande storlek, enligt de grunder som kommunen bestämmer. Avgifterna får dock inte överstiga kommunens självkostnader. Kommunen ska även se till att den enskilde får behålla tillräckliga medel för sina personliga behov.

Vid deltagande i fritids- och kulturaktiviteter är utgångspunkten att den enskilde svarar för sina egna kostnader men inte för kostnader för eventuella medföljare som behövs för att kunna genomföra aktiviteten.

Enligt lagens förarbeten kan en skälig avgift även tas ut för måltider som serveras i samband med insatser enligt lagen (prop. 1992/93:159, s. 99).

I bostad med särskild service för vuxna enligt 9 § 9 LSS är utgångspunkten att den enskilde själv svarar för sina matkostnader. Någon kostavgift bör därför inte bli aktuell.

Av 20 § LSS framgår att om ett barn under 18 år får omvårdnad i ett annat hem än det egna med stöd av lagen, är föräldrarna skyldiga att i skälig utsträckning bidra till kommunens kostnader för omvårdnaden. Kommunen får i dessa fall ta emot underhållsbidrag som avser barnet.

Enligt 21 § LSS får inga andra avgifter eller ersättningar för insatser enligt lagen tas ut. Undantagna är avgifter för personlig assistans som får tas ut inom ramen för assistansersättning enligt 51 kap socialförsäkringsbalken (18 § LSS).

Vilka avgifter tar staden ut?

Enligt kommunfullmäktiges beslut tar staden ut avgift för

- kost vid korttidsvistelse för barn och ungdomar samt vuxna
- kost och boende i bostad med särskild service för barn och ungdomar (som fyllt 19 år och har aktivitetsersättning).

Bostad med särskild service för vuxna enligt 9 § 9 LSS

Personer som bor i bostad med särskild service (gruppboendestad,

servicebostad) enligt LSS betalar endast hyra och ansvarar för egna matinköp. Ibland träffas en överenskommelse mellan den enskilde/dennes företrädare och gruppboendets enhetschef om matinköp. Hur sådana överenskommelser kan konstrueras berörs *inte* av dessa tillämpningsanvisningar.

Avgift för kost vid korttidsvistelse

Vid korttidsvistelse enligt LSS för barn och vuxna, i korttidshem och hos korttidsfamilj, betalar vårdnadshavaren (för barn) och den enskilde (vuxna) en avgift för kost. Avgiften är

- 71 kronor för heldag, 0,12 procent av prisbasbeloppet
- 35 kronor för halvdag, 0,06 procent av prisbasbeloppet.

Kost för heldag motsvarar 2-3 måltider/dag (frukost/lunch/middag). Kost för halvdag motsvarar 1 måltid/dag (frukost, lunch eller middag).

Vid korttidsvistelse enligt LSS finns inget hyresförhållande och ingen hyra ska debiteras.

Observera att avgifter som avser barn under 18 år aldrig får faktureras barnet direkt. Ange räkningsmottagare under fliken ”Annan räkningsmottagare” i Paraplysystemet (vårdnadshavare eller annan legal företrädare).

Debitering av kostavgift för korttidsvistelse i korttidsfamilj

Beslut om korttidsvistelse i familjehem fattas som ett Övrigt beslut i Paraplysystemet. I dessa fall kan inget beslut om kostavgift registreras i systemet. Beslutet får i stället dokumenteras i personakten och kostavgiften debiteras enligt nämndens egna rutiner. Något särskilt beslut om kostavgift behöver inte skickas i dessa fall. Information om att kostavgift tillkommer lämnas i stället i beslutet om insats (bifoga avgiftsbroschyr).

Familjehem eller bostad med särskild service för barn och unga

Barnbidrag

Om ett barn placeras utanför föräldrahemmet på stödboende eller hem för vård eller boende inom socialtjänsten kan barnbidraget eller det förlängda barnbidraget på kommunens begäran i stället betalas ut till stadsdelsnämnden (106 kap 7 § SFB). Om socialnämnden begär det får Försäkringskassan besluta att familjehemsförälder till ett barn som har placerats av socialnämnden ska få barnbidraget (106 kap 6 § SFB). Den nya bidragsmottagaren får därefter barnbidrag eller förlängt barnbidrag

från och med månaden efter att begäran om ändrad utbetalning av barnbidrag inkommit till Försäkringskassan.

Observera att vid boende i familjehem enligt 9 § 8 LSS väljer föräldrarna själva om barnbidraget ska fortsätta att betalas ut till dem eller om det ska utbetalas till familjehemmet, vilket i det sistnämnda fallet regleras via omkostnadsersättningen. När det gäller barn som bor i bostad med särskild service finns inget lagstöd för kommunen att kräva att föräldrarna ska lämna barnbidraget till boendet (vilket finns vid andra boendeformer, se ovan).

För begäran om ändrad utbetalning till stadsdelsnämnden används Försäkringskassans blankett 5228, se www.forsakringskassan.se under fliken Myndigheter& samarbetspartner och rubriken Kommuner/ Blanketter. Stadsdelsnämnden ansvarar för att anmäla till Försäkringskassan om barnet omplaceras eller flyttar hem till föräldern igen.

Avgifter i bostad med särskild service för barn och ungdom

Minimibeloppsreglerna tillämpas inte om föräldrar betalar ersättning. Observera att stadsdelsnämnden helt eller delvis kan efterge ersättningsskyldighet enligt 9 kap 4 § SoL.

Föräldrars underhållsskyldighet

Föräldrar har, enligt 7 kap 1 § föräldrabalken (FB), var för sig, underhållsskyldighet gentemot sina barn. Underhållsskyldigheten kvarstår till barnet fyller 18 år eller tills att barnet slutar gymnasiet, dock längst till 21 år.

Föräldrars ersättningsskyldighet till kommunen

När barn och ungdomar med funktionsnedsättning inte kan bo hos sina föräldrar, utan stadigvarande bor i bostad med särskild service enligt 9 § p 8 LSS eller 4 kap 1 § SoL, är bägge föräldrarna enligt 8 kap 1 § SoL och 20 § LSS skyldiga att i skälighetsutsträckning bidra till kommunens kostnader för omvårdnaden.

Det belopp som var och en av föräldrarna ska bidra med får dock inte överstiga vad som för varje tid motsvarar underhållsstödsbeloppet enligt 18 kap. 20 § socialförsäkringsbalken (6 kap. 2-4 §§ socialtjänstförordningen 2001:937) dvs. för närvarande 2 x 1 673 kronor per månad till och med månaden då barnet fyller 7 år, 2 x 1 823 kronor per månad från och med månaden efter den då barnet har fyllt 7 år till och med månaden då barnet fyller 15 år, och 2 x 2 223 kronor per månad från och med månaden efter den då barnet har fyllt 15 år.

Ersättningen ska bestämmas efter samma grunder som vid betalningsskyldighet för underhållsstöd enligt 19 kap SFB, för var och en av föräldrarna. Beloppet ska omräknas varje år.

Avdrag från föräldrars ersättning

Avdrag från föräldrars ersättning enligt 7 kap 4 § FB kan göras efter samma regler som gäller för umgängesavdrag från underhållsstöd. Avdraget på föräldrarnas ersättning är 1/40 för varje helt dygn, enligt de regler som framgår av 7 kap 4 § FB. Det är också möjligt att göra en nettoberäkning av föräldrarnas ersättning. För mer information om hur avdraget beräknas, se Försäkringskassans webbplats.

Föräldrarnas ersättningsskyldighet till kommunen upphör när barnet fyller 18 år

När ungdomen fyller 18 år upphör föräldrarnas ersättningsskyldighet till kommunen och kommunen kan inte längre ta ut någon ersättning från föräldrarna.

Unga vuxnas skyldighet att betala avgift

Om den enskilde stadigvarande bor i bostad med särskild service enligt 9 § p 8 LSS eller 4 kap 1 § SoL och inte har någon inkomst saknas förutsättningar för kommunen att ta ut avgift enligt 19 § LSS och 8 kap 2-9 § SoL. Om den enskilde saknar möjlighet till egen försörjning ska handläggaren informera om försörjningsstöd.

Ungdomar som till följd av funktionsnedsättning har förlängd skolgång kan från 19 års ålder beviljas aktivitetsersättning från Försäkringskassan för att fullfölja sin skolgång till och med gymnasienivå. Aktivitetsersättningen utgör ett försörjningsstöd under den enskildes utbildningstid och är att betrakta som inkomst.

Ungdomar med aktivitetsersättning som fortfarande går i skolan och bor i bostad med särskild service för barn och ungdomar enligt 9 § p 8 LSS eller, i förekommande fall, enligt 4 kap 1 § SoL, ska betala avgift för kost och boende. Motsvarande gäller om ungdomen av särskilda skäl bor kvar i barn- och ungdomsboendet efter avslutat gymnasium och har aktivitetsersättning.

Boendeavgiften uppgår till en tolfedel av 0,5 gånger prisbasbeloppet, dvs. 2 450 kronor per månad och *kostavgiften* till 4 procent av prisbasbeloppet dvs. 2 352 kronor per månad. Den *totala avgiften* kan som högst uppgå till 4 802 kronor per månad.

Observera. Boendeavgiften är avhängig bostadens standard och kan vid behov fastställas till en lägre nivå. Samma nivåer som för boendeavgift enligt SoL tillämpas i dessa fall.

Boendeavgifter

Rumstyp	1/12 av andel av pbb(%)	Månadsavgift, kronor
Eget rum eller lägenhet, hyresförhållande saknas	50 % (maxavgift)	2 450
Delat rum med wc	50 % (maxavgift)	2 450
Delat rum utan wc	50 % av maxavgift	1 225
Övriga	30 % av maxavgift	735

Observera! För att en boendeavgift ska debiteras den enskilde måste handläggaren, förutom att registrera boendeavgiften i Kundinformation, även registrera beloppet i avsedd ruta under fliken för avgiftsbeslutet.

Beräkning av avgift för kost och boende i barn- och ungdomsboende

Den enskilde ska förbehållas tillräckliga medel för sina personliga behov och andra normala levnadskostnader efter att avgiften för boende och kost är betald.

I bostad med särskild service för barn och ungdomar enligt LSS tillämpas samma *minimibelopp* som för ensamstående som har avgiftsbelagda SoL-insatser, dvs.

- 7 971 kronor per månad

Individuellt tillägg till minimibeloppet kan bli aktuellt enligt samma förutsättningar som när avgift för insatser enligt SoL beräknas, dvs. om kostnaden inte är av tillfällig karaktär och uppgår till minst 200 kronor per månad. För mer information, se avsnittet Individuellt tillägg.

I de fall den enskilde har ett *negativt avgiftsutrymme* reduceras kostavgiften med den summa som det negativa avgiftsutrymmet uppgår till eller, om det negativa avgiftsutrymmet är större än kostavgiften, tills att kostavgiften är lika med 0 kronor.

Observera att för boende vid Rh-anpassade gymnasieutbildningar, de s.k. riksgymnasierna, gäller särskilda regler. Se

Specialpedagogiska skolmyndighetens föreskrifter om avgifter för kost och logi för vissa elever som bor i elevhem (SKOLFS 2009:24) www.skolverket.se

Måltider i daglig verksamhet

Kommunfullmäktige beslutade 2013 (dnr 326-1366/2012) att staden inte längre ska ta ut någon avgift för lunch i daglig verksamhet. I stället kan utföraren ta ut en ersättning direkt från den enskilde. Priset regleras i avtal (stadens valfrihetssystem) och motsvarar 0,06 procent av prisbasbeloppet (35 kr). Något avgiftsbeslut för kost i daglig verksamhet ska därför inte fattas. I Paraplysystemet har funktionen för att fatta avgiftsbeslut som avser måltider i daglig verksamhet tagits bort.

Habiliteringsersättning i daglig verksamhet

Alla som har beviljats och deltar i daglig verksamhet enligt LSS har rätt till s.k. habiliteringsersättning. Ersättningen är 16 kr per timme och betalas för högst 8 timmar per dag och fem dagar i veckan.

Turbundna resor till och från daglig verksamhet

Den enskilde betalar ingen avgift för resor till och från den dagliga verksamheten. En enskild som inte har färdtjänsttillstånd, och därmed inte kan använda sig av fria resor vid SL, och åker kommunalt för att ta sig till och från sin dagliga verksamhet, har rätt till ett SL-kort som stadsdelsnämnden betalar.

Förkortningar

BTP	Bostadstillägg för pensionärer
FB	Föräldrabalken (1949:381)
HVB	Hem för vård eller boende
KBF	Kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning
LSS	Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387)
SBTP	Särskilt bostadstillägg för pensionärer
SFB	Socialförsäkringsbalken (2010:110)
SKR	Sveriges Kommuner och Regioner
SoF	Socialtjänstförordning (2001:937)
SoL	Socialtjänstlagen (2001:453)

Bilagor

1. Avgiftsbestämmelser i 8 kap. SoL
2. Avgiftsberäkning för makar och sambor
3. 2025 års belopp för hemvårdsbidrag
4. Sammanställning av aktuella belopp för 2025

Bilaga 1

Avgiftsbestämmelser i 8 kap. socialtjänstlagen (SoL)

1 § Stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär medför inte kostnadsansvar för den enskilde vårdtagaren. Kommunen får dock, utom beträffande barn, ta ut ersättning för uppehållet av den som på grund av missbruk av alkohol, narkotika eller därmed jämförbara medel får vård eller behandling i ett hem för vård eller boende eller i ett familjehem. Regeringen meddelar föreskrifter om den högsta ersättning som får tas ut för varje dag. För andra stöd- och hjälpinsatser får kommunen ta ut skälig ersättning. Om ett barn genom socialnämndens försorg får vård i ett annat hem än det egna, är föräldrarna skyldiga att i skälig utsträckning bidra till kommunens kostnader enligt grunder som regeringen föreskriver. Socialnämnden får i sådana fall uppbära underhållsbidrag som avser barnet. Bestämmelserna i första stycket gäller inte i fråga om tjänster för vilka avgift har bestämts enligt 2 §.

2 § För familjerådgivning, verksamhet för barn och ungdom enligt 5 kap. 1 § som inte är stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär, föräldrautbildning inför adoption, hemtjänst, dagverksamhet, bostad i sådant särskilt boende som avses i 5 kap. 5 § andra stycket eller 7 § tredje stycket och som inte omfattas av 12 kap. jordabalken eller för annan liknande social tjänst får kommunen ta ut skäliga avgifter enligt grunder som kommunen bestämmer. Avgifterna får dock inte överstiga kommunens självkostnader. I fråga om avgifter för hemtjänst, dagverksamhet och bostad i särskilt boende finns ytterligare bestämmelser i 3-9 §§. Lag (2018:1724).

3 § Med prisbasbelopp avses i detta kapitel prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken. Lag (2010:1284)

4 § Med avgiftsunderlag avses den inkomst som den enskilde kan antas komma att få under de närmaste tolv månaderna, fördelad med lika belopp per månad. Inkomsten ska beräknas med tillämpning av 102 kap. 29 § 1, 2, 4 och 5 socialförsäkringsbalken. Vid tillämpning av 102 kap. 29 § 4 balken ska dock endast sådan inkomst som avses i 97 kap. 13 § första stycket 1 medräknas. Som inkomst ska även räknas bostadsbidrag enligt 96–98 kap. och särskilt bostadstillägg enligt 102 kap. 26 § och boendetillägg enligt 103 a–103 e kap. samma balk. En kommun kan i sitt taxebeslut bestämma att inkomsten skall beräknas på ett sätt som är mer fördelaktigt för den enskilde.

I fråga om makar ska den enskildes inkomst anses utgöra hälften av makarnas sammanlagda inkomster. Lag (2011:1518).

5 § Den enskildes avgifter får

1. för hemtjänst och dagverksamhet, tillsammans med avgifter som avses i 17 kap. 8 § första stycket 1 och 2 hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), per månad uppgå till högst en tolfedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet,
2. för bostad i särskilt boende per månad uppgå till högst en tolfedel av 0,5539¹¹ gånger prisbasbeloppet. Lag (2017:613).

6 § Avgifterna enligt 5 § får inte uppgå till ett så stort belopp att den enskilde inte förbehålls tillräckliga medel av sitt avgiftsunderlag för sina personliga behov och andra normala levnadskostnader (förbehållsbelopp). När avgifterna fastställs skall kommunen dessutom försäkra sig om att omsorgstagarens make eller sambo inte drabbas av en oskäligt försämrad ekonomisk situation. Om avgifterna baseras på den enskildes betalningsförmåga skall avgiftsunderlaget beräknas enligt 4 §. Lag (2001:847)

7 § Kommunen ska bestämma den enskildes förbehållsbelopp genom att beräkna den enskildes levnadskostnader, utom boendekostnaden, med ledning av ett minimibelopp. Boendekostnaden skall beräknas för sig och läggas till minimibeloppet. För sådan boendekostnad som anges i 5 § skall dock inget förbehåll göras.

Minimibeloppet skall, om inte annat följer av 8 §, alltid per månad utgöra en tolfedel av

1. 1,4789 gånger prisbasbeloppet för ensamstående, eller
2. 1,2066 gånger prisbasbeloppet för var och en av sammanlevande makar och sambor.

Minimibeloppet enligt första stycket ska täcka normalkostnader för livsmedel, kläder, skor, fritid, hygien, dagstidning, telefon, hemförsäkring, öppen hälso- och sjukvård, tandvård, hushållsel, förbrukningsvaror, resor, möbler, husgeråd och läkemedel. Lag (2022:1034)

¹¹ I Stockholms stad har kommunfullmäktige beslutat att högsta avgiften ska uppgå till en tolfedel av 0,50 gånger prisbasbeloppet.

8 § Kommunen skall höja minimibeloppet i skälig omfattning om den enskilde på grund av särskilda omständigheter varaktigt har behov av ett inte oväsentligt högre belopp än det som anges i 7 § andra stycket.

Kommunen får minska minimibeloppet i skälig omfattning om den enskilde inte har en kostnad för en sådan post som anges i 7 § tredje stycket därför att

1. kostnaden ingår i avgiften för hemtjänst och dagverksamhet
2. kostnaden ingår i avgiften eller hyran för bostad i särskilt boende eller
3. posten tillhandahålls kostnadsfritt.

Kommunen får dock inte minska minimibeloppet med anledning av att den enskilde omfattas av sådan avgiftsfrihet som avses i 17 kap. 3 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30). Lag (2017:47).

9 § Kommunen skall ändra en avgift om något förhållande som påverkar avgiftens storlek har ändrats. Avgiften får ändras utan föregående underrättelse, om ändringen beror på förändringar i prisbasbeloppet.

En ändring av avgiften skall gälla från och med månaden efter den månad då anledning till ändring har uppkommit. En ändring av avgiften skall dock gälla från och med den månad under vilken de förhållanden har uppkommit som föranleder ändringen, om förhållandena avser hela månaden. Lag (2001:847).

Bilaga 2

Avgiftsberäkning för makar och sambor

1. Sammanlevande makar där den ena partnern endast har personlig insats (ingen hushållsgemensam insats förekommer)

- I kundinformationsbilden markeras "Make/maka/reg. partner" för att minimibelopp för sammanlevande makar ska gälla.
- Personnummer och namn anges för partnern.
- Under fliken "Inkomster och utgifter" registreras sökandes inkomstuppgifter samt halva boendekostnaden.
- Inkomstuppgifter hämtas för sökande i denna flik via FK Online.
- Under fliken "Partners inkomster" registreras partnerns inkomstuppgifter. Inkomstuppgifter hämtas för partnern i denna flik via FK Online.
- Bådas inkomster kommer i och med detta att läggas ihop och hälften av den summan utgör sökandes avgiftsunderlag.
- Insatsen registreras för sökande.
- Avgiftsbeslut fattas för sökande.
- Ingen akt skapas för partnern som saknar insatser.

2. Sammanlevande makar med enbart hushållsgemensam insats

- Personakt skapas för var och en av makarna.
- Insatsen registreras på den av makarna som betraktas som huvudsökande (vilken av dem spelar ingen roll). Den andre partnern betraktas som medsökande.
- I kundinformationsbilden markeras "Make/maka/reg. partner" för att minimibelopp för sammanlevande makar ska gälla.
- Personnummer och namn anges för medsökande partnern. Under fliken "Inkomster och utgifter" registreras huvudsökandes inkomstuppgifter samt halva boendekostnaden.
- Inkomstuppgifter hämtas för huvudsökande i denna flik via FK Online.
- Under fliken "Partners inkomster" registreras partnerns inkomstuppgifter. Inkomstuppgifter hämtas för partnern i denna flik via FK Online.
- Bådas inkomster kommer i och med detta att läggas ihop och hälften av den summan utgör makarnas avgiftsunderlag.

- När insatsen registreras för huvudsökande markeras att insatsen är hushållsgemensam och hela antalet beviljade timmar anges som hushållsgemensamma.
- För medsökande partnern ”speglas” de hushållsgemensamma insatserna även i dennes akt.
- Avgiftsbeslut fattas för huvudsökande och en faktura kommer att skickas ut.

3. Sammanlevande makar med hushållsgemensam insats samt personlig insats till den ena av makarna

- Personakt skapas för var och en av makarna.
Insatsen registreras på den av makarna som även har personliga insatser. Den andre partnern betraktas som medsökande avseende den hushållsgemensamma insatsen.
- I kundinformationsbilden markeras ”Make/maka/reg. partner” för att minimibelopp för sammanlevande makar ska gälla.
- Personnummer och namn anges för medsökande partnern.
- Under fliken ”Inkomster och utgifter” registreras huvudsökandes inkomstuppgifter samt halva boendekostnaden. Inkomstuppgifter hämtas för huvudsökande i denna flik via FK Online.
- Under fliken ”Partners inkomster” registreras partnerns inkomstuppgifter. Inkomstuppgifter hämtas för partnern i denna flik via FK Online
- Bådas inkomster kommer i och med detta att läggas ihop och hälften av den summan utgör makarnas avgiftsunderlag.
- När insatsen registreras för sökande markeras hushållsgemensam insats och antal timmar som avser hushållsgemensamma insatser anges.
- För medsökande partnern ”speglas” de hushållsgemensamma insatserna även i dennes akt.
- Avgiftsbeslut fattas för huvudsökande och en faktura kommer att skickas ut.

4. Sammanlevande makar med hushållsgemensam insats samt personlig insats till var och en

- Personakt skapas för var och en av makarna.
- Den hushållsgemensamma insatsen registreras på den av makarna som för denna insats betraktas som huvudsökande (vilken av dem spelar ingen roll). Den andre partnern betraktas som medsökande

avseende den hushållsgemensamma insatsen.

- De personliga insatserna registreras för var och en av makarna i deras respektive personakter.
- I kundinformationsbilden för respektive make/maka markeras "Make/maka/reg. partner" för att minimibelopp för sammanlevande makar ska gälla.
- Personnummer och namn anges för medsökande partnern.
- Under fliken "Inkomster och utgifter" registreras inkomstuppgifter samt halva boendekostnaden. Inkomstuppgifter hämtas för huvudsökande i denna flik via FK Online.
- Under fliken "Partners inkomster" registreras partners inkomstuppgifter. Inkomstuppgifter hämtas för partnern i denna flik via FK Online.
- Bådas inkomster kommer i och med detta att läggas ihop och hälften av den summan utgör respektive makas/makes avgiftsunderlag.
- När insatsen registreras för den av makarna som betraktas som huvudsökande för den hushållsgemensamma insatsen markeras hushållsgemensam insats och antal timmar som avser hushållsgemensamma insatser anges.
- Därefter registreras den andra makens personliga insatser.
- För medsökande partnern "speglas" de hushållsgemensamma insatserna även i dennes akt.
- När bådas personliga insatser är registrerade och de hushållsgemensamma insatserna är markerade enligt ovan, kan avgiftsbeslut fattas för var och en av makarna (**Observera** att det är viktigt att det görs i denna ordning).
- Timmarna för den hushållsgemensamma insatsen kommer i Paraplysystemet att fördelas lika mellan makarna och summeras med de personliga

insatstimmarna i respektive makes avgiftsbeslut.

- Var och en av makarna ska ha var sitt avgiftsbeslut och två fakturor kommer att skickas ut.

5. Sambor där den ena partnern endast har personlig insats (ingen hushållsgemensam insats förekommer)

- I kundinformationsbilden markeras ”Sambo” för att minimibelopp för sambor ska gälla.
- Under fliken ”Inkomster och utgifter” registreras sökandes inkomstuppgifter samt halva boendekostnaden. Inkomstuppgifter hämtas för sökande i denna flik via FK Online.
- Det är endast sökandes inkomst som utgör avgiftsunderlag.
- Insatsen registreras för sökande.
- Avgiftsbeslut fattas för sökande.
- Ingen akt skapas för partnern som saknar insatser.

6. Sambor med enbart hushållsgemensam insats

- Personakt skapas för var och en av samborna.
- Insatsen registreras på den sambo som har lägst inkomst och som därmed anses som sökande. Den andre partnern betraktas som medsökande.
- I kundinformationsbilden markeras ”Sambo” för att minimibelopp för sambor ska gälla.
- Personnummer och namn anges för medsökande partnern.
- Under fliken ”Inkomster och utgifter” registreras sökandes inkomstuppgifter samt halva boendekostnaden. Inkomstuppgifter hämtas för sökande i denna flik via FK Online.
- Uppgift om partnerns inkomster behöver inte inhämtas då det endast är sökandes inkomst som utgör avgiftsunderlag.
- När insatsen registreras för huvudsökande markeras att insatsen är hushållsgemensam och hela antalet beviljade timmar anges som hushållsgemensamma.
- För medsökande partnern ”speglas” de hushållsgemensamma insatserna även i dennes akt.
- Avgiftsbeslut fattas för sökande och en faktura kommer att skickas ut.

Observera! Om den sambo som har högst inkomst har en levnadsomkostnad som kan ge ett individuellt tillägg som gör att avgiftsutrymmet totalt sett blir lägre än för den med lägst inkomst, ska insatsen istället registreras på den med högst inkomst.

7. Sambor med hushållsgemensam insats samt personlig insats till den ena personen

- Personakt skapas för var och en av samborna.
- Insatsen registreras på den som även har personliga insatser, oavsett vem som har lägst inkomst. Den andre partnern betraktas som medsökande avseende den hushållsgemensamma insatsen.
- I kundinformationsbilden markeras "Sambo" för att minimibelopp för sambor ska gälla.
- Personnummer och namn anges för medsökande partnern.
- Under fliken "Inkomster och utgifter" registreras sökandes inkomstuppgifter samt halva boendekostnaden. Inkomstuppgifter hämtas för sökande i denna flik via FK Online.
- Under fliken "Partners inkomster" registreras partnerns inkomstuppgifter. Inkomstuppgifter hämtas för partnern i denna flik via FK Online.
- När insatsen registreras för sökande markeras hushållsgemensam insats och antal timmar som avser hushållsgemensamma insatser anges.
- För medsökande partnern "speglas" de hushållsgemensamma insatserna även i dennes akt.
- Timmarna för den hushållsgemensamma insatsen kommer i Paraplyet att fördelas lika mellan samborna och summeras med de personliga insattstimmarna i sökandes avgiftsbeslut.
- Var och en av samborna ska ha var sitt avgiftsbeslut och två fakturor kommer att skickas ut.

8. Sambor med hushållsgemensam insats samt personlig insats till var och en

- Personakt skapas för var och en av samborna.
- Den hushållsgemensamma insatsen registreras på den ena av samborna (spelar ingen roll vilken). Den andre partnern betraktas som medsökande avseende den hushållsgemensamma insatsen.
- I kundinformationsbilden markeras "Sambo" för att minimibelopp för sammanlevande sambor ska gälla.
- Personnummer och namn anges för medsökande partnern.

- Under fliken ”Inkomster och utgifter” registreras sökandes inkomstuppgifter samt halva boendekostnaden. Inkomstuppgifter hämtas för sökande i denna flik via FK Online.
- Under fliken ”Partners inkomster” registreras partners inkomstuppgifter. Inkomstuppgifter hämtas för partnern i denna flik via FK Online.
- När insatsen registreras för den av samborna som betraktas som huvudsökande för den hushållsgemensamma insatsen, markeras hushållsgemensam insats och antal timmar som avser hushållsgemensamma insatser anges.
- Därefter registreras den andra sambons personliga insatser.
- För medsökande partnern ”speglas” de hushållsgemensamma insatserna även i dennes akt.
- När bådass personliga insatser är registrerade och de hushållsgemensamma insatserna är markerade enligt ovan kan avgiftsbeslut fattas för var och en av samborna. **Observera** att det är viktigt att det görs i denna ordning.
- Timmarna för den hushållsgemensamma insatsen kommer i Paraplyet att fördelas lika mellan samborna och summeras med de personliga insatstimmarna i respektive sambos avgiftsbeslut.
- Var och en av samborna ska ha var sitt avgiftsbeslut och två fakturor kommer att skickas ut.

Makar och sambor där den ena är 65 år eller äldre och den andra under 65 år

Avgiftsberäkning av hushållsgemensamma insatser i Paraplysystemet förutsätter att makarna eller samborna handläggs i samma modul i Paraplysystemet. I annat fall är det inte möjligt att samordna beräkningen mellan personer som tillhör olika moduler (FH respektive ÄO) på det sätt som beskrivs i exemplen 1-8 ovan.

Det beror på att samordning mellan modulerna saknas i Paraplysystemet och att de hushållsgemensamma insatserna därmed inte kan ”speglas” i den medsökandes akt. Vidare gäller också andra minimibelopp för personer yngre än 65 år, vilket påverkar avgiftsberäkningen.

För sammanlevande makar och sambor där den ena är under 65 år och den andra 65 år eller äldre måste därför stadens bestämmelse om gemensam avgift för hushållsgemensamma insatser hanteras i särskild ordning. Samverkan mellan beställarenheter inom FH och ÄO blir i dessa fall nödvändig.

Nedan lämnas exempel på några situationer som kan uppkomma och hur dessa kan hanteras.

Enbart hushållsgemensam insats (exempel 2 och 6)

Om sammanlevande makar eller sambor har behov av serviceinsatser som kommer båda till del i deras gemensamma hushåll, och som inte kan tillgodoses inom hushållsgemenskapen eller på annat sätt, rekommenderas att beslut om att bevilja serviceinsatser och tillhörande avgiftsbeslut fattas för den som har ansökt om insatserna (eller av andra skäl anses som huvudsökande).

I de fall den andra maken/makan eller sambon ansöker om samma insatser kan en sådan ansökan avslås med motiveringen att behovet kan tillgodoses genom de serviceinsatser som beviljats dennes make/maka eller sambo eftersom de beviljade insatserna kommer båda till del.

Det är också fullt möjligt att fatta två separata beslut och dela upp behovet av insatser i tid mellan de båda makarna eller samborna, men det rekommenderas inte. Bland annat blir den administrativa hanteringen mer komplicerad vad gäller beställningar, genomförandeplaner och övrig dokumentation samt utförrapportering och fakturering. Stadens bestämmelse om en gemensam avgift för hushållsgemensamma insatser skulle heller inte till fullo tillämpas om två separata beslut fattas. Det måste också finnas en samordning för att säkerställa att den andra partnern kan få sitt behov av serviceinsatser tillgodosett under perioder då den enskilde som beviljats insatserna t.ex. vistas på sjukhus, och inte själv har behov av de hushållsgemensamma insatserna.

Hushållsgemensam insats samt personlig insats till den ena av makarna eller samborna (exempel 3 och 7)

Beslut om att bevilja serviceinsatser som kommer båda till del fattas för den som också har personliga insatser. Ett avgiftsbeslut fattas för samtliga insatser.

Hushållsgemensam insats samt personlig insats till var och en (exempel 4 och 8)

Beslut om att bevilja serviceinsatser som kommer båda till del fattas för den som har mest personliga insatser, alternativt den som har minst avgiftsutrymme (makar) eller lägst inkomst (sambor).

Övrigt om avgiftsberäkning för makar

Huvudregeln är att makars inkomster läggs samman och fördelas med lika belopp för var och en av makarna. Det finns dock i stadens avgiftssystem ett undantag från denna regel som gäller när makarna inte är sammanlevande. I dessa fall ska inkomsten beräknas på det sätt som är mest förmånligt för den enskilde.

För den med lägst inkomst blir det mest förmånligt att beräkna avgiften på enbart dennes inkomst. Detta kan göras genom att i Paraplysystemet ange att den enskilde ska behandlas som ensamstående vid inkomstberäkningen. För den med högst inkomst blir det istället mest förmånligt att inkomsten läggs samman med make/makas inkomst och delas med två.

Så länge makarna är sammanlevande ska minimibelopp för sammanlevande makar och sambor användas. Om makarna bor på olika håll och därmed inte är sammanlevande ska istället minimibelopp för ensamstående användas. Makar som bor var och en för sig i separata hushåll kan ansöka om pension och bostadstillägg som för ensamstående.

Övrigt om avgiftsberäkning för sambor

Sambors inkomster räknas alltid var för sig. I de fall sambor endast har hushållsgemensam insats ska insatsen som huvudregel registreras på den som har lägst inkomst. Avgiftsbeslutet kommer därmed endast att beräknas på dennes inkomst. Om den sambo som har högst inkomst har en levnadsomkostnad som kan ge ett individuellt tillägg som gör att avgiftsutrymmet totalt sett blir lägre än för den med lägst inkomst, ska dock insatsen istället registreras på den med högst inkomst.

För sambor ska minimibelopp för sammanlevande makar och sambor användas. Om före detta sambor bor på olika håll och därmed inte är sammanlevande ska istället minimibelopp för ensamstående användas.

Övrigt om avgiftsberäkning för andra vuxna som delar hushåll

Andra vuxna personer som bor tillsammans och delar hushåll, men som inte är makar eller sambor, ska inte heller betala varsin avgift för hemtjänstinsatser som kommer båda till del i deras gemensamma hushåll. De kan samtidigt inte jämföras med sammanlevande makar och sambor, utan ska betraktas som ensamstående när avgiften beräknas och registreras.

Om de har behov av serviceinsatser som kommer båda till del i deras gemensamma hushåll, och detta inte kan tillgodoses inom hushållsgemenskapen eller på annat sätt, bör beslut om aktuella serviceinsatser samt avgiftsbeslut fattas för en av personerna. Den andres behov kan då anses tillgodosedda genom att beviljade insatser till annan hushållsmedlem även kommer den enskilde till del.

Bilaga 3

2025 års belopp för hemvårdsbidrag

Hemvårdsbidrag är inte skattepliktigt så länge ersättningen gäller en anhörig i gemensamt hushåll men omfattar inte några sociala förmåner. Om den som utför hjälpen bor i annat hushåll ska denne uppge bidraget som inkomst vid inkomstdeklaration. Bidraget betalas ut till den som får hjälpinsatserna. Bidraget upphör vid månadsskiftet efter att det tillsyns- och omvårdnadsbehov som låg till grund för beslutet har upphört. Bidraget kan inte betalas ut retroaktivt. Halvt bidrag kan betalas om den som får bidraget deltar i t.ex. dagverksamhet eller korttidsvård i särskilt boende.

Beloppet för hemvårdsbidrag baseras på omfattning i omsorgsnivå och beräknas på andel av prisbasbeloppet. Bidraget utgår i fyra klasser med en tolfedel av 30, 60, 90 och 120 % av prisbasbeloppet, 58 800 kronor år 2025.

Vid frånvaro görs avdrag först när den enskilde varit borta minst halva månaden, bidraget minskas då med 50 %. Vid frånvaro hel månad utgår inget hemvårdsbidrag.

Grupp	1/12 av andel av prisbasbelopp	Bidrag per månad	Insatser
1	30 %	1 470	Hjälp dagligen, 1-2 tillfällen, med omvårdnad och tillsyn
2	60 %	2 940	Hjälp flera gånger om dagen, minst tre tillfällen, med omvårdnad och tillsyn
3	90 %	4 410	Hjälp flera gånger om dagen med omvårdnad och tillsyn även nattetid
4	120 %	5 880	Hjälp med omvårdnad och tillsyn kontinuerligt alla tider på dygnet

Observera! Beloppen gäller från och med den 1 januari 2025.

Bilaga 4

Sammanställning av aktuella belopp år 2025 för avgifter till personer under 65 år

Minimibelopp

Personer 65 år och äldre	En tolfedel av andel av prisbasbelopp	Minimibelopp
Ensamstående	147,89 %	7 247 kr
Var och en av sammanlevande makar och sambor	120,66 %	5 912 kr
Personer under 65 år		Minimibelopp ¹²
Ensamstående		7 971 kr
Var och en av sammanlevande makar och sambor		6 504 kr

Individuella tillägg – fastställda belopp

Livsmedelskostnader i eget hushåll

Åldersgrupper	Individuellt tillägg för kost
18-30 år	610 kr/mån
31-60 år	380 kr/mån

Livsmedelskostnader för barn

Barnets ålder	Individuellt tillägg för hemmavarande barns kost, halvt belopp kr/mån Huvudregel	Individuellt tillägg för hemmavarande barns kost, helt belopp kr/mån Undantag
6-11 mån	525	1 050
1 år	605	1 210
2-5 år	805	1 610
6-9 år	1195	2 390
10-13 år	1500	3 000
14-17 år	1805	3 610

¹² Personer under 65 år förbehålls ett minimibelopp som överstiger minimibeloppet för personer 65 år och äldre med 10 procent.

Övriga kostnader för barn exkl. livsmedel

Barnets ålder	Individuellt tillägg för övriga kostnader för hemmavarande barn, halvt belopp kr/mån 2025 Huvudregel	Individuellt tillägg för övriga kostnader för hemmavarande barn, helt belopp kr/mån 2025 Undantag
0 år	1435	2 870
1-3 år	1335	2 670
4-6 år	980	1 960
7-10 år	1010	2 020
11-14 år	1015	2 030
15-17 år	1165	2 330

Endast halva den beräknade kostnaden för livsmedel och övriga individuella kostnader för barnet ska som huvudregel utgöra individuellt tillägg.

Barn över 18 år

För hemmavarande barn 18 år och äldre som den enskilde har ett fortsatt underhållsansvar för ges ett individuellt tillägg på **1 980 kr/mån för måltider** och **1 070 kr/mån för övriga kostnader**, totalt **3 050 kr/mån**, vilket motsvarar halva kostnaden enligt Konsumentverkets beräkningar. Dessa belopp läggs in i Paraplysystemet av handläggaren. Dessa belopp läggs in i Paraplysystemet av handläggaren.

Individuellt tillägg för kost vid insatser enligt SoL

Fördyrad kostnad	Beräkning	Individuellt tillägg
KOST	Mellanskillnad av KO:s beräknade livsmedelskostnad för personer 61 år...	
I bostad med särskild service	...och avgift för kost per månad	242
I korttidvård/ korttidsboende per dag	... och avgift för kost per månad delat med 30,4	242
I dagverksamhet	...och avgift för kost i dagverksamhet per dag	21
Matlådor från hemtjänst	...och kostnad per matlåda (65 kr enligt schablon i Paraplysystemet)	21
Specialkost	... och KO:s beräkningar av merkostnad för olika former av specialkost	Beror på typ av specialkost

God man eller förvaltare

Fördyrad levnadskostnad	Andel av prisbasbelopp	Individuellt tillägg
God man eller förvaltare	En tolfte del av 10 resp. 20 procent, beroende på uppdrag	490 respektive 980 kr

Om faktisk kostnad för god man eller förvaltare är känd och om det ska betalas under 2025 ska detta belopp användas i stället.

Individuellt avdrag

Förbrukningsartiklar i bostad med särskild service enligt SoL

Tillhandahålls i boendet	1/12 av andel av pbb	Individuellt tillägg
Förbrukningsartiklar	8 %	392 kr/mån

Avgiftsgrupper för personer under 65 år

Avgifts- grupp	1/12 av andel av pbb	Kronor/ månad	Intervaller
1	0,0358	175	Enbart trygghetslarm eller grundavgift i servicehus
2	0,124	608	1-4,5 timmar hemtjänst
3	0,226	1 107	5-10,5 timmar hemtjänst och/eller dagverksamhet 1-2 dagar per vecka
4	0,301	1 475	11-25,5 timmar och/eller dagverksamhet 3-4 dagar per vecka
5	0,416	2 038	26-40,5 timmar hemtjänst och/eller dagverksamhet 5 dagar per vecka
6	0,472	2 313	41-55,5 timmar hemtjänst och/eller dagverksamhet 6-7 dagar per vecka
7	0,5392	2 642	56 timmar hemtjänst eller mer per månad. Korttidsboende/korttidsvård samt bostad med särskild service med heldygnssomsorg

Timavgift

270 kr/timme (0,46 procent av prisbasbeloppet) och debiteras för avgiftsbeslut som omfattar hemtjänstinsatser upp till högst 2 timmar per månad om det blir förmånligare för den enskilde.

Boendeavgift enl. SoL (där hyreslagen inte kan tillämpas eller där hyresförhållande saknas)

Rumstyp	1/12 av andel av pbb (%)	Månadsavgift kr/mån
Eget rum eller lägenhet, hyresförhållande saknas	50 % (maxavgift)	2 450
Delat rum med wc	50 % (maxavgift)	2 450
Delat rum utan wc	50 % av maxavgiften	1 225
Övriga	30 % av maxavgiften	735

Avgifter för kost vid SoL-insatser

Avgift för kost vid SoLinsats	1/12 av andel av pbb	Avgift
Bostad med särskild service	73,3 %	3 592 kr/mån
Korttidsvård/ korttidsboende	73,3 % dividerat med 30,4	118 kr/dygn
Hel nutrition	73,3 %	3 592 kr/mån
Halv nutrition på servicehus	25 % av kostnad för hel nutrition	898 kr/mån
Kosttillägg på servicehus	10 % av kostnad för hel nutrition	359 kr/mån
Avgift för kost vid SoLinsats	Andel av pbb	Avgift
Dagverksamhet	0,11 %	65 kr/dag
Korttidsvistelse för barn - heldag	0,12 %	71 kr/dag
Korttidsvistelse för barn - halvdag	0,06 %	35 kr/dag

Avdrag från hel kostavgift (100 procent) vid frånvaro i bostad med särskild service

Måltider	Kostnad för måltider per dygn procent (%)	Avdrag i kr per dygn
Frukost	20	24 kr
Lunch eller middag	40	47 kr
Frukost samt lunch eller middag	60	71 kr
Lunch och middag	80	94 kr
Alla måltider	100	118 kr

Resor till och från dagverksamhet enligt SoL

Resor	Ingen avgift
-------	--------------

Den som saknar färdtjänsttillstånd och måste färdas kommunalt till och från den dagliga verksamheten har rätt till ett SL-kort som stadsdelsnämnden betalar.

Avgifter för kost vid LSS-insatser

LSS-insats	1/12 av andel av prisbasbelopp	Avgift
Korttidsvistelse barn och vuxna - heldag	0,12 %	71 kr/dag
Korttidsvistelse barn och vuxna - halvdag	0,06 %	35 kr/dag
Daglig verksamhet*	-	*Ingen avgift, utföraren kan ta ut en kostnad för lunch på 35 kr/måltid

Habiliteringsersättning och resor till och från daglig verksamhet enligt LSS

Habiliteringsersättning	16 kr per timme
Resor	Ingen avgift

Den som saknar färdtjänstillstånd och måste färdas kommunalt till och från den dagliga verksamheten har rätt till ett SL-kort som stadsdelsnämnden betalar.

Avgifter i bostad med särskild service för barn och ungdomar enligt LSS (från 19 år vid aktivitetsersättning)

Avgift för kost	2 352 kr
Avgift för boende	2 450 kr

Beroende på bostadens standard kan boendeavgiften bli lägre. Samma avgifter som vid boendeavgift enligt SoL tillämpas.

Avgiftsfria insatser

- Avlösning
- Ledsagning som inte ingår i hemtjänst
- Boendestöd
- Sysselsättning och träfflokaler inom socialpsykiatri
- Trygghetslarm för personer som har LSS-insatser eller assistansersättning
- Grundavgift i servicehus för personer som har LSS-insatser eller assistansersättning
- Bostad med särskild service enligt SoL är vid särskilda skäl avgiftsfri för personer som tillhör LSS personkrets
- Insatser enligt LSS

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Wolgast Carstorp, Socialdirektör	2025-01-23